

M A G Y A R
É P Í T É S Z
K A M A R A

K Ö Z L Ö N Y
M Ű H E L Y

ÉPÍTÉS Z

2021.
december

PESTERZSÉBETI
KÖDÖS-SÓS GYÓGY- ÉS STRANDFÜRDŐ

GYÓGYFÜRDŐ

279

*Pesterzsébeti fürdő
(ARCHIKON Kft. – Nagy Csaba, Pólus Károly,
Dobos Bence László, Nagy Zsolt)*

Fotó: Bujnovszky Tamás

**FÓKUSZTÉMA:
A VENDÉGLÁTÁS
ÉPÜLETEI**

MÉK-HÍREK
BUDAPEST ÉPÍTÉSZETI NÍVÓDÍJA
MÉDIA ÉPÍTÉSZETI DÍJA
FÓKUSZBAN: AQUATICUM STRANDFÜRDŐ – SZÁLLODATERVEZÉS –
AZ UTOLSÓ BELVÁROSI FOGHÍJ!? – TREEHOUSES NOSZVAJ –
A MEGÚJULT TURAI SCHOSSBERGER-KASTÉLY

Glasroc® X

Az időjárásálló építőlemez

A Glasroc® X nagy teljesítményű, üvegszövet hálóval megerősített, csökkentett vízfelvételű, tűzgátló építőlemez (GM-FH1).

Az előírásoknak megfelelően alkalmazva a termék időjárásálló, megbízható alternatíva a cementkötésű építőlemezekkel szemben is. Könnyű, mégis erős és rugalmas.

A GLASROC® X ÉPÍTŐLEMEZ ELŐNYEI:

- ✓ Kültéri felhasználásra alkalmas
- ✓ Károsodás nélkül bírja a magas páratartalmat
- ✓ A termék nem tartalmaz szerves anyagot, víz-, és penészálló
- ✓ Ellenáll a biológiai kártevőknek
- ✓ Nem éghető - A1 tűzvédelmi osztály
- ✓ Kis tömeg (10,9 kg/m²)
- ✓ Mérettartó
- ✓ Könnyű szállítás és mozgatás
- ✓ Hosszú élettartam, tartósság
- ✓ A hagyományos gipszkarton építőlemezekhez hasonlóan vágható és csavarozható
- ✓ Nem igényel gépi vágást, így porelszívást sem
- ✓ Szárazon 1,5 m sugarú körívre hajlítható.
- ✓ Az ide vonatkozó technológia betartásával vakolható, és hőszigetelő rendszer fogadására is alkalmas

FELHASZNÁLÁSI TERÜLETEI:

- ✓ Homlokzatképzések acél vagy fa vázszerkezettel
 - közvetlenül vakolva
 - hőszigetelő rendszerrel
- ✓ Átszellőztetett homlokzatok
- ✓ Homlokzati függönyfalak
- ✓ Vázkitöltő falak
- ✓ Kültéri álmennyezetek
- ✓ Árkádok, íves felületek
- ✓ Egyéb kültéri megoldások

További
információért
olvassa be
a QR kódot!

M A G Y A R
É P Í T É S Z
K A M A R A

K Ö Z L Ö N Y
M Ű H E L Y

ÉPÍTÉS Z

2021.
december

TARTALOM

A Magyar Építész Kamara hírei

Ajánló	2
Megalakult a MÉK Elnöksége és a három választott bizottság.....	3
Összefoglaló anyag a településtervezéssel kapcsolatos jogszabályi változásokról.....	3
A Magyar Építész Kamara Elnökségének állásfoglalása	3
A MÉK Elnökségének határozatai	4
Október 28-án adták át az idei Pro Architectura-díjakat a felújított és díjazott Károlyi-Csekonics Palotában	4
Magyar Építészet 10–20 könyvbemutató	5
Módosulnak a szakmagyakorlás szabályai 2022 áprilisától	5
Marosi Miklós építész (1942–2021)	6

Építészeti közélet

Budapest Építészeti Nívódíja 2021	8
A Bánáti + Hartvig Építész Iroda épülete és Kopacz Hanna terve nyerte az idei Média Építészeti Díját	12

Fókusztema: A vendéglátás épületei

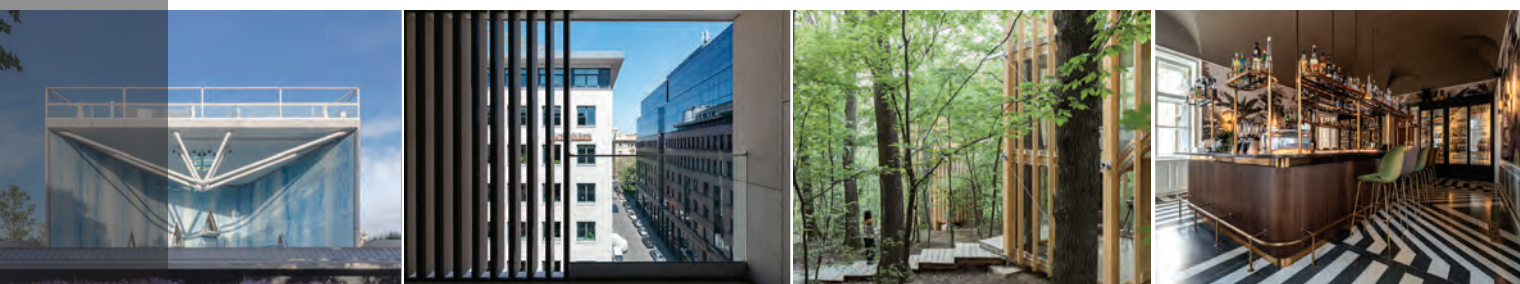
Aquaticum strandfürdő	14
Pesterzsébeti fürdő újratöltve	18
Salt Budapest	21
Szállodatervezés	22
Az utolsó belvárosi foghíj!?	24
Treehouses Noszvaj	28
A megújult turai Schossberger-kastély rekonstrukciójáról	31

ÉPÍTÉS Z K Ö Z L Ö N Y – M Ű H E L Y | ISSN 1789-0934 |

| 279. szám | 2021. december

A Magyar Építész Kamara kiadványa | Kiadja: Publicitas Art-Media Kiadó Kft. | Felelős: Nagy Ibolya, a kft. ügyvezetője
A szerkesztőbizottság elnöke: dr. Hajnóczy Péter; tagjai: Szalay Tihamér, Turi Attila | Főszerkesztő: Tutervai Mátyás
| Felelős szerkesztő: Dér Andrea | Szerkesztőség: H-1088 Budapest, Ótpacsi utca 2., telefon: (06-1) 318-2944,
(06-30) 4730-391, e-mail: szerkesztoseg@mek.hu, www.mek.hu | Hirdetésfelvétel: Publicitas Art-Media Kiadó Kft.
H-1021 Budapest, Tárogató út 26., telefon: (06-30) 964-9598, e-mail: ibolyan@publicitasart.hu, www.publicitasart.hu
A leadott anyagok tartalmáért és formai megjelenéséért a kiadó nem vállal felelősséget. A Magyar Építész Kamara
elektronikus kiadványa: www.mek.hu – napi frissítés. A honlap nyitóoldalán lehet feliratkozni a heti e-mail hírlevélre.

279

Ajánló

Kedves Olvasók, Tisztelt Kollégák!

Lassan véget ér 2021, ez a Közlöny utolsó száma az évben. Mi már látjuk ezt a számot, és ez alapján már valamiféle számvetést is készíthetnénk, de megvárjuk, míg mindenképp eljut, és megítéli, hogy érdemes-e elolvasni. Fontolgattuk, hogy ez a szám már a karácsonyi ráhangolódásról, készülődésről szóljon-e, de elvetettük, mivel nem szeretnénk volna azzal stresszelni a Közlöny olvasó és az év végi határidőkkel küzdő építészeket, hogy 2 csomópontrajzolás között a karácsonyi ajándékokon kéne már törni a fejüket. Annyiban azonban a mostani szám mégis összefügg az ünnepekkel, hogy a fókusztemánk a pihenéshez, a testünk kényeztetéséhez kapcsolódik.

A **MÉK-hírek** rovatban beszámolunk arról, hogy a tisztújítás után megalakult a MÉK Elnöksége és választott bizottságai. A MÉK Elnöksége kétnapos megbeszélést tartott, amelyen a jövőbeni feladatmegosztás előzetes átbeszélésén túl az aktuális szakmai kérdések, valamint az elmúlt időszakban a területi kamarák és a tagság részéről érkezett felvetések is napirendre kerültek.

Összefoglalót olvashatunk a településtervezéssel kapcsolatos jogszabályi változásokról, valamint a 2022 áprilisától megváltozó szakmagyakorlási szabályokról. Utóbbi jelentős munkát ad a MÉK-nek is, ennek eredményéről a későbbiekben beszámolunk. Ugyancsak olvashatunk a Közlönyben a MÉK Elnökségének határozatairól, valamint a Budapest, Szentháromság tér 4-5. alatti, Jánossy György és Laczkovics László által tervezett épülettel kapcsolatos MÉK-állásfoglalásról.

Beszámolunk az október 28-án átadott Pro Architectura Díjakról, valamint a Magyar Építészeti 10-20 című kiadványunk könyvbemutatójáról. Az előző számban is ismertetett könyv megvásárolható a MÉK Ötpacsirta utcai irodájában, illetve nemsokára a FUGA-ban is. A könyv lapozható formában elérhető a MÉK honlapján is.

Közlönyünkben Turi Attila búcsúzik a közelmúltban elhunyt Marosi Miklós építész kollégánktól, sokak mesterétől, aki mint ember és mint építész is megmarad emlékezetünkben.

Az **Építészeti közélet** rovatunkban beszámolunk Budapest Építészeti Nívódíjának 2021-es átadásáról, valamint az Építészforum által gondozott Az év háza díjátadóról. A nívódíjról a BÉK honlapján, Az év háza díjról az Építészforum honlapján érhető el bővebb anyag. Gratulálunk a pályázóknak és a díjazottaknak!

Ezután elérkezünk a Közlöny **Fókusztemájához**, amely ebben az esetben a vendéglátásról szól, legyen az szálloda, étterem vagy fürdő, kisebb és nagyobb építészeti kihívásokkal, új épületekkel és rekonstrukciókkal.

Megismerkedhetünk a Bord Stúdió által tervezett debreceni Aquaticum strandfürdővel, amely tele van izgalmas külső és belső terekkel, magas színvonalú építészeti formálással kielégítve mindazokat a funkcionális igényeket, amit a beruházó és az épületet használó közönség támaszthat egy 21. századi stranddal, vízi élményparkkal szemben. Az alkotók az épületen túl az építészeti koncepciót, mindazt a gondolatosságot is bemutatják, amiről a házról, nevezetesen az éltető víz és a nagyerdei környezet kapcsolatát, egymásra hatását.

Bemutatjuk az Archikon Kft. által tervezett Pesterzsébeti fürdő épületegyüttesét. Olvashatunk a fürdő történetéről, a tervezés folyamatáról, a víz és a fény szerepéről az épületben. Innen már csak egy lépés, hogy az ember élőben is kipróbálja!

Fónagy Dóra röviden megismerteti az olvasót a 2021 szeptemberében Michelin-csillagot kapott Salt Budapest étteremmel, annak tervezésével. Minőségi építészeti és magas színvonalú gasztronómia található a projektben.

Nagyon érdekes cikk született Bodrossy Attila DLA, Ybl-díjas építész tollából, amely konkrét példák alapján mutatja be, elemzi a szállodatervezés folyamatát, változását, a közelmúlt, a jelen és a jövő történéseit. Bodrossy Attila nevéhez jó néhány közismert szálloda tervezése fűződik, így vitathatatlanul autentikus forrás a témában.

Megismerkedhetünk a Vikár és Lukács Építészstúdió Kft. által jegyzett H2 Hotel épületével. A Budapest belvárosában, egy foghíjtelken épült hotel elegáns és visszafogott épület, magas építészeti minőséggel, finom részletekkel. Érdemes élőben is körbesétálni, bekukkantani az épületbe, vagy akár alapos felfedezőként meg is szállni benne.

A következő épületünk egy merőben más műfaja a szálláshelyeknek. Az ARKT Építész Stúdió mutatja be a Noszvajon épült Treehouses nevű projektjét. Az erdei környezetbe simuló épületegyüttes 2020-ban Az év háza MÉK-különdíjait kapta. Különleges környezet, különleges épületek, különleges, nagyon magas színvonalú építészeti megközelítés. Finn építészeti magazinokban lehet ilyen tiszta, utolsó szögig végiggondolt, végtelenül letisztult épületeket látni, szinte érezni a finn fenyőerdők hűvös, fenyőillatú leheletét.

A következő épület ugyancsak nagy ugrás, léptékben, feladatban egyaránt. A tervező TSPC Kft. és BSE Plan vezet el bennünket Turára, és ismerteti meg velünk a Schossberger-kastély rekonstrukcióját. A kastélyban a felújítás után BOTANIQ Turai Kastély néven nyílt meg egy elegáns szálloda, amely a Travel Awards 2021 nemzetközi megmérettetésén a 2021 legjobb európai kastélyhotelle elismerést kapta. Nagyon magas színvonalú műemlék-felújítást ismerhetünk meg, melynél a funkcióból adódóan elvárás volt az igényes megjelenés, a magas építészeti minőség. A tervezők megugrották a feladatot, ezt az épületet is bátran ajánlhatjuk úti célnak, bár ebben az esetben a „lakva megismerést” csak megfelelő „kondíciókkal” ajánljuk. Ugyanakkor nem mehetünk el amellett az információ mellett sem, hogy a hotelben működik a Clarisse étterem, melynek új séfje Mészáros Ádám, aki az Onyx étteremben szerzett 2 Michelin-csillagot. A csúcsgasztronómia iránt érdeklődőknek kötelező úti cél!

Végül még egy cikkről, ami sajnos nem jött össze... Szerettük volna megintertéjülni Dinara Kaskót, aki egy nagyon jó nevű ukrán cukrász, és aki építészből lett a cukrászat terén különleges alkotó ember. Az építészgököreit mi sem igazolja jobban, mint az általa kitalált tortaformák használata. Reméljük egyszer sikerül...

Az **Új technológia** rovatunkban néhány aktuális épületszerkezeti újdonságról számolunk be, köztük sportpályák bevonatáról, mész-homokfalazatokról.

Arra biztatok mindenkit, hogy lapozgassa érdeklődéssel a Közlöny mostani számát is, és kapjon kedvet ahhoz, hogy a bemutatott épületek valamelyikében kényeztesse testét-lelkét, és persze közben merengjen a karácsonyi ajándékokon is!

Tutervai Máttyás
MÉK-alelnök, főszerkesztő

Megalakult a MÉK Elnöksége és a három választott bizottság

A 2021. szeptember 30-i tisztújító küldöttgyűlése – a korábbiaktól eltérően – november 10-től kezdődő mandátummal választotta meg a MÉK tisztségviselőit.

A MÉK Elnöksége kétnapos megbeszélést tartott, amelyen a jövőbeni feladatmegosztás előzetes átbeszélésén túl az aktuális szakmai kérdések, valamint az elmúlt időszakban a területi kamarák és a tagság részéről érkezett felvetések is napirendre kerültek. A szakmagyakorlás szabályainak változásával összefüggésben az előkészítő munka már korábban elkezdődött, ennek részleteiről Hajnóczy Péter számolt be.

A Kamarai törvény előírása alapján a választott bizottságok elnökét a tagok maguk közül választják.

A Felügyelőbizottság elnöke **Ábrahám Ferenc**, a Vas Megyei Építész Kamara elnöke lett, aki először tölti be ezt a tisztséget. A FEB tagjai közül szinte mindenki FEB-tag volt vagy éppen jelenleg is ilyen tisztséget tölt be a területi kamarájában.

Puskás Pétert immáron harmadik alkalommal választották meg az Etikai-fegyelmi Bizottság elnökévé, a bizottsági tagok személyében változás nem volt, a létszám egy fővel bővült a korábbi ciklushoz képest.

Az Országos választási jelölőbizottság ismét **Bálint Imrét** választotta meg elnökévé, helyettese pedig **Báthory Csaba** lett.

Összefoglaló anyag a településtervezéssel kapcsolatos jogszabályi változásokról

2021. július 1-én hatályba lépett az Étv. módosítása, melyet a *települési önkormányzatok terheinek csökkentése érdekében a településtervezéssel összefüggő törvények módosításáról szóló a 2021. évi XXXIX. törvénnyel* fogadott el az országgyűlés. Erre a törvényi alapra épülnek a településtervezéssel kapcsolatos végrehajtási rendeletek.

A jogalkotói szándék szerint a módosítások célja, hogy az építési beruházásokat megalapozó önkormányzati településrendezési szabályozás digitalizált, egyszerűbb, átláthatóbb legyen, és az építési beruházások megvalósításához szükséges esetleges termódosítások rendkívül rövid idő alatt végbemenjenek. Mindezek mellett a módosítás a tervezésben és az eljárások során tapasztalható indokolatlan párhuzamosságok megszün-

tetését, illetve a kevesebb tervtípus által gyorsabban lefolytatható eljárásokat ígér, segítve a folyamatok hatékonyságát.

A változásokról az ősszel megrendezett tantermi kötelező továbbképzések keretében már részletes tájékoztatást hallhattak a szakmagyakorlók. A Terület- és településrendezési tagozat elnöke, Liszky Krisztina elkészített egy – a 2021 októberében hatályos jogszabályi előírások szerinti – összefoglaló anyagot, amely a www.mek.hu honlapon tekinthető meg.

Terveink szerint a téma online előadás formájában a szakmai továbbképzés keretében is megismerhető lesz a <https://tako.mek.hu/> oldalunkon keresztül.

MÉK Titkárság

A Magyar Építész Kamara Elnökségének állásfoglalása

A Magyar Építész Kamara Elnökségének állásfoglalása a Budapest I. kerület, Szentháromság tér 4-5. alatti, Jánossy György és Laczkovics László által tervezett épülettel kapcsolatban.

A Budai Várban, a Mátyás templommal szemben, a Szentháromság tér 7-8. számú telken Buda ostromában megsérült, majd később lebontott épületek helyére Jánossy György és Laczkovics László tervei alapján 1971 és 1981 között diplomatalakóház épült. Az épület a '70-es évek kiemelkedő építészeti alkotása, példamutató módon oldja meg kortárs és egyben időtálló építészeti eszközökkel a környezethez való illeszkedést.

Az épület építészeti értéke egyértelmű és elvitathatatlan, éppen ezért az épület védelme és megőrzése közös felelőssége

mind az építésznek, mind a döntéshozóknak, mind pedig a jelenkori társadalmunknak.

A Magyar Építész Kamara Elnökségének egyhangú meggyőződése, hogy a várnegyed egyik legkiválóbb foghíjbeépítésének elbontásával a 2. világháborút követő magyar építészettörténet egy jelentős alkotását veszítené el.

Annak érdekében, hogy a pusztulás, pusztítás sem most, sem a későbbiekben ne fenyegethesse az épületet, javasoljuk annak helyi védelem alá helyezését, és ennek segítségével megőrzését az utókornak, mint a '70-es évek magyar építészetének egyik jeles alkotását!

A MÉK Elnökségének határozatai

47/2021. (10. 12.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége tudomásul vette, hogy a MÉK Nonprofit Kft. 2018., 2019. és 2020. évre vonatkozóan a Kft. Felügyelőbizottságának tiszteletdíját 2021. VI. 11-én kifizette.

48/2021. (10. 22.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag elfogadja a Jogosultsági szabályzat függelékének módosítását.

49/2021. (11. 11.) sz. MÉK Elnökségi határozat

Az Elnökség egyhangúlag megállapítja, hogy megalakult.

A MÉK Elnöksége tudomásul veszi, hogy a Felügyelőbizottság 2021. november 15-én, hétfőn, az Országos választási jelölőbizottság és az Etikai-fegyelmi Bizottság november 17-én, szerdán alakul meg.

Október 28-án adták át az idei Pro Architectura-díjakat a felújított és díjazott Károlyi-Csekonic Palotában

A Pro Architectura pályázat kiírója a Miniszterelnökség, a díjat 2015-ben azzal a szándékkal újították meg, hogy elismerésben részesítse azokat, akik bármilyen módon hozzájárulnak építészeti környezetünk jobbá tételéhez.

A Miniszterelnökség által adományozott kitüntetéssel az építésztervezők, a kivitelezők, és az építetők teljesítményét ismerték el.

A díjakat Gulyás Gergely Miniszterelnökséget vezető miniszter adta át, aki egy héttagú szakmai bizottság javaslata alapján döntött a kitüntetettokról.

A díjazottak:

- ▶ A Magyar Állami Operaház Eiffel Műhelyházának létrehozásáért a Középülettervező Zrt. csapatát díjazták, így a közel-múltban elhunyt **Marosi Miklóst** (elismerését Eszter leánya vette át), **Ács Istvánt**, **Ökrösné Pernesz Ágnes** és **Rabie Aniszt** építészeket,

- ▶ **Molnár Csaba**, **Bach Péter**, **Halmi Dénes** és **Terbe Rita** építészeket a józsefvárosi 1885-ben épült neorokokó-neobarokk stílusú Károlyi-Csekonic Palota felújításáért,
- ▶ **Máté Tamás** és **Vass-Eysen Áron** építészeket a tahitótfalui műteremház megalkotásáért,
- ▶ **Tóthfalusi Gábor** építész a Sütő András erdélyi író egykori gyulafehérvári lakóháza felhasználásával kialakított szociális-innovációs és életminőség-fejlesztő központért,
- ▶ **M. Miltényi Miklós** építész a Somogy megyei Alsóbogáton található több száz éves magtárépület felújításáért kapott díjat,
- ▶ **Kuli László** építész a budajenői skót bencés rendház oktatási és igazgatási központját alakításáért,
- ▶ **Vasáros Zsolt DLA** építész a Liget Budapest részeként létrejött Országos Múzeumi Restaurálási és Raktározási Központért,
- ▶ életművéért ismerték el **Bugár-Mészáros Károly György** építészmérnököt, egykori miniszteri biztost, a Magyar Építészeti Múzeum igazgatóját,
- ▶ építetőként díjazták a **Magyar Bencés Kongregáció Pannonhalmi Főapátság** a kőszegi, egykori bencés rendház felújításával létrehozott Benedict Hotelért, a felújítás tervezője a Robert Gutowski Architects volt,
- ▶ közreműködő kivitelezőként **Kelecsényi Gergelyt** ismerték el a Párizsi Udvar Hotel épületkerámia-restaurátori tervezési feladatainak összefogásáért.

Az eseményen tíz díjat adtak át, ezekhez egy-egymillió forint összegű pénzjutalom, illetve oklevél járt, és egyperces néma felállással emlékeztek meg a nemrégiben elhunyt Marosi Miklósról.

Szeretne értesülni a szakmagyakorlást érintő friss hírekről?
Like-olja és kövesse a Magyar Építész Kamara Facebook-oldalát!
<https://www.facebook.com/magyarepiteszkamara/>

Magyar Építészet 10–20 könyvbemutató

Mint arról már korábban beszámoltunk, megjelent a MÉK Magyar Építészet 10–20 című könyve, mely egy olyan hiánypótló sorozat nyitódarabja, amely meghatározott időintervallumokra vetítve valamennyi épülettípusra kiterjedően mutat átfogó képet – határon innen és túl – a kortárs magyar építészeti alkotásokról és alkotókról.

2021. XI. 03-án a Gödör Klubban mutatta be a MÉK a sajtó képviselőinek a könyvet, illetve ez a rendezvény nyújtott megfelelő alkalmat arra, hogy a könyvben szereplő tervezők, illetve irodák tiszteletpéldányait is átadhassuk a megjelenteknek.

A jó hangulatú rendezvényen Hajnóczi Péter, a MÉK elnöke köszöntötte a megjelenteket, osztotta meg gondolatait arról, hogy miért készült a könyv, mi a terve ezzel kapcsolatban a Kamarának, majd Dénes Eszter, a könyv felelős szerkesztője mutatta be a könyvet, beszélt arról, hogy hogyan jött létre a kiadvány. Ezt követően Turi Attilát, a MÉK alelnökét hallgathatták meg a jelenlévők mindarról, hogy mit jelent számára ez a könyv.

Tutervai Máttyás, a MÉK alelnökeként elmondta, hogy a könyv lapozható formában elérhető a MÉK honlapján, személyes átvétellel megvásárolható a MÉK-ben (a közeljövőben biztosítva a postai szállítást is), illetve hogy a MÉK a könyvhöz gyűjtött adatbázisra alapozva a Magyar Építészeti Múzeum és Dokumentációs Központtal együttműködve egy, a kortárs magyar építészetet bemutató, szintén kétnyelvű, folyamatosan bővülő honlap létrehozását is tervezi, amely lehetőséget nyújt a részletesebb megjelenésre, kiegészülve olyan alkotásokkal, amelyek a terjedelmi korlátokhoz kötött jelen kiadványból kimaradtak. Ez a virtuális katalógus felépítésénél fogva különböző kutatások adatbázisát is szolgálja majd, mindemellett egy kereshető, a legújabb dokumentációs elveknek megfelelő, egyedülálló archívuma lesz a magyar építészetnek.

Mindenkit arra biztatunk, hogy lapozgassa a könyvet, csodálkozzon rá, hogy milyen komoly szakmai erőt képvisel a kortárs magyar építészet!

A könyv személyesen a FUGA könyvesboltban (1052 Budapest, Petőfi Sándor u. 5.) vásárolható meg bruttó 7000 Ft-os áron, illetve postai úton megrendelhető a mek.hu honlapon elérhető űrlapon keresztül.

Módosulnak a szakmagyakorlás szabályai 2022 áprilisától

November 8-án kihirdetésre került a 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet módosítása. A módosítás érinti többek között a jogosultsági vizsga rendszerét, a szakmai gyakorlatra vonatkozó szabályokat, továbbá a titkárok által alkalmazandó szankciók rendszerét is.

A jogszabály egyeztetése a Magyar Építész Kamara és a Magyar Mérnöki Kamara teljes körű bevonásával, javaslatainak elfogadásával történt. A 618/2021. (XI. 8.) Korm. rendelettel kihirdetett módosítások 2022. április 1. napján lépnek hatályba, így a MÉK megkezdte a jogszabállyal kapcsolatos feladatok előkészítő munkáit.

MÉK Elnökség

Marosi Miklós építész (1942–2021)

Fotó: Nyírkos Zsófia/MMA

Leírni, kimondani is nehéz: életének 79. évében elhunyt Marosi Miklós Széchenyi-díjas építész. Minap még velünk volt, dolgozott, szervezett, jobbította a hont, a magyar építéset ügyét. Tervekről, feladatokról beszélt, s hogy találkozunk a Magyar Építészeti Múzeum pályázat zsűrijében. Nem így történik...

Marosi Miklós Miskolcon született, a Földes Ferenc Gimnáziumban érettségizett. Műegyetemi éveit a Hallgatói Tervező Irodában, a Posta Tervező Irodánál, majd 1970-től a KÖZTI-ben tervezőként, majd műteremvezetőként, stúdióvezetőként dolgozott. A több mint fél évszázad alatt túlnyomórészt középületeket tervezett, egyedi hangvételű munkái mindig a feladathoz, helyhez és helyzethez viszonyultak. Rugalmassága, virtuóz megoldásai, a környezettere reagáló kompozíciói a teremtő alázatból, az új szellemiségre nyitott, biztos polgári műveltségéből és tehetséggel áthatott tisztas munkavégzéséből fakadtak.

Mesterei Hofer Miklós, Farkasdy Zoltán, Jánossy György és Zalaváry Lajos voltak. Az irántuk való tisztelet tettekben is megnyilvánult: Zalaváry-émlékkonferenciát szervezett a Vigadóba, Hofer miskolci kilátójának revitalizáció terveit készítette műterme 2019-ben. A sors az egészségügy területére irányította: nemzetközi és hazai pályázatokon nyerte el tervezési munkáit, s lett a magyar kórházépítés megkerülhetetlen dőnyje. A kecskeméti Megyei Kórház (1980), a budapesti Nyíró Gyula Kórház (1988), a szegedi SOTE klinikai tömb (1989), vagy az Uzsoki Kórház manuális tömbje Budapesten (2001) kivívták mind az építész, mind az orvosi szakma elismerését. A budapesti Corinthia Grand Hotel (2002) tervezését kétfordulós nemzetközi pályázaton nyerte el, a munka során a nagykörúti homlokzatot eredeti pompájában állította vissza, alaprajzi rendszerében követve az eredeti terveket. Míg ennél a tervnél a századforduló értekeinek felmutatásával, úgy a budapesti SOHO Hotel (2008) épületénél a szűkre szabott környezetben frappáns gondolat mentén egyedi stílusban oldotta meg a feladatot. Jellemző szemléletére az óbudai Új Udvar Bevásárlóközpont (1998) épülete, mely egyszerre simul bele léptékével a hagyományos környezetbe, ugyanakkor részletei, megfogalmazása igazi kortárs építészeti jelenítenek meg. Műtermének nagy munkája az Operaház számára revitalizált

Eiffel Műhelyház tervezése volt, az extrém feladatot – modernizávitó csarnok funkcióváltását – a tőle megszokott szak tudással, az alapstruktúra továbbfejlesztésével, a részletek és kapcsolatok pontos kidolgozásával elegánsan oldotta meg: visszaállította a századforduló ipari építészeti remekét, kihasználva annak térarányait derűs és felemelő atmoszférát teremtve az enteriőrben.

Marosi Miklós a mai magyar építéset nagy műveltségű alkotója volt. Birtokában volt a művészettörténet teljes ismerete, a 20. század második felének funkcionalista szemlélete, s ebből a tudásból merítette konkrét helyre és igényre kialakított ideáit. Marosi Miklós élete során számos elismerésben részesült: 1980-ban a Munka Érdemrend ezüst-, majd 1995-ben aranyfokozatát vehette át, 1981-ben Ybl Miklós-díjat, 2005-ben Prima-díjat, 2013-ban Széchenyi-díjat kapott. A tervezés mellett 1975-től vállalt szerepet az építészettanításban, később tervtanácsokban, a Magyar Építész Kamara és a Magyar Építőművészek Szövetsége bizottságainak munkájában, a Magyar Építőművészet folyóirat szerkesztőbizottságában, a Magyar Művészeti Akadémia elnöki testületében és különböző szakmai csoportokban. Tevékenységét mindig a párbeszédre való törekvés jellemezte. Személyisége, karaktere okán mindenkivel megtalálta a hangot, s ezáltal értékeket, gondolatokat tudott egy irányba terelni a szakma jószolgálati követeként. Amint építészetiében, úgy szakmai és közéleti tevékenységében is a harmóniára, a komplexitásra, a szét-tört egész helyreállítására törekedett. A polgári műveltség, a munka feltétlen tisztelete, a nyitott érdeklődés, a derű és felelősségérzet, a környezeti érzékenység arányos és elegáns elegye, komplex szemlélete minden tevékenységét áthatotta.

A Magyar Művészeti Akadémia tagságát tartotta pályafutása legnagyobb elismerésének. Az Építőművészeti Tagozat akadémikusai 75. születésnapjukon egy rövid, tömör „Üzenet” könyvet állítanak össze. Marosi Miklós nem szeretett nagy szavakkal, széles gesztusokkal kommunikálni, könyve végén így fogalmaz:

NEM KIVÁNOK ÜZENNI
AZ UTÓDOKNAK!

VÉGEZZE MINDENKI HITTEL,
TISZTESSÉGGEL, MAXIMÁLIS
ENERGIABEVETÉSSSEL
A MAGA VÁLASZTOTTA SZÉP
ÉLETHIVATÁSÁT.

Isten áldjon, drága mester!

Turi Attila
építész,
a MÉK alelnöke,
a MMA Építőművészeti Tagozat vezetője

Austrotherm hőszigetelő anyagok
Időtálló minőség

Budapest Építészeti Nívódíja 2021

BUDAPEST ÉPÍTÉSZETI

Budapest Főváros Önkormányzata júliusban nyilvános pályázatot írt ki a Budapesti Építész Kamara szakmai lebonyolításában Budapest Építészeti Nívódíja 2021 elnyerésére.

A díj olyan igényesen, magas színvonalon megtervezett és létrejött, új vagy megújított épület, építmény, közterület, belső tér tervezője részére adományozható, amely javítja a főváros építészeti arculatát vagy egy városrész használatát, megjelenését, elősegíti az építészeti és környezeti kultúra fejlődését, formálja a városképet, és mindezek által ösztönzi a további magas színvonalú, innovatív beruházásokat.

Az évente meghirdetett pályázat feladata és célja, hogy a Budapest Építészeti Nívódíja átadásával elismerje és a nyilvánossággal megismertesse a városképet formáló, legkiemelkedőbb építészeti alkotásokat.

A Bírálóbizottság tagjai 2021-ben: Kerpel-Fronius Gábor okosvárosért és részvételiségért felelős főpolgármester-helyettes (a bizottság elnöke); Erő Zoltán Budapest főépítésze; Bardóczy Sándor Budapest főtájépítésze; Csapó Balázs építész, a Budapesti Építész Kamara elnöke; Soltész Noémi építész; Benczúr László építész, Zoltán Neville építész (Franciaország); Nagy Csaba építész.

A 2021. évi pályázatra beérkezett 27 érvényes pályaművet a Bírálóbizottság három körben értékelte, néhány épületet helyszíni bejáráson is megtekintett. A pályázott épületek tervlapjait, fotóit, műszaki leírásait, illetve a bejáráson tapasztaltakat összegezve végül egy kiemelkedő építészeti minőségű alkotás részére Budapest Építészeti Nívódíja és négy magas építészeti minőségű alkotás részére Budapest Építészeti Nívódíja Dicséret elismerés adományozására tett javaslatot a főpolgármesternek.

Az ünnepélyes díjátadó Budapest napja alkalmából 2021. november 18-án online élő közvetítés keretében volt. Néhány nappal később a Budapest Építészeti Nívódíja elismerésben részesített épület tervezői az emléklakettet, a Dicséret elismerésben részesítettek a díszoklevelet személyesen is átvehették Erő Zoltán főépítészétől.

A pályázatra beérkezett pályaműveket bemutató kiállítás november 19–29. között a FUGA Budapes-

ti Építészeti Központban volt, az itt készült online tárlatvezetés decembertől megtekinthető a BÉK videómegosztó csatornáján. A szintén minden pályaművet tartalmazó könyv magyar és külön angol nyelvű kiadása a díjátadó napján jelent meg a Budapesti Építész Kamara gondozásában (a könyv ingyenesen átvehető a BÉK Titkárságán és a FUGA-ban).

Részlet a könyv előszavából, Kerpel-Fronius Gábor főpolgármester-helyettes tollából: „A nagyváros életét áthatják a rejtelmek. Fejlődését tudatos döntések s azok szándékolt és szándékoltalan következményei alakítják. Olykor azonban helyes megállni és körültekinteni, elgondolkodni azon, hogy a lehetséges irányok közül melyeket találjuk üdvösnék. (...) A beküldött pályázatokat és különösen a díjazott pályamunkákat szemlélve el lehetett tűnődni azon, hogy milyen sokirányú az útkeresés.”

Köszönet és elismerés az alkotóknak!

Szent Margit Gimnázium tornacsarnoka Budapest, XI. ker., Villányi út 5-7.

Építész felelős tervező: Félix Zsolt DLA, Fialovszky Tamás

Építész társtervező: Gulyás Bálint, Kenéz Gergely Táj- és kertépítész: Takács Dániel PhD

Tervezés: 2018

Kivitelezés: 2020

Fotó: Kenéz Gergely

A Szent Margit Gimnázium idén ünnepli fennállásának 100. évfordulóját. Régi álmuk volt, hogy az oktatás-nevelés részeként a korszerű sportolási lehetőségeket is biztosítani tudják a tanulók számára úgy, hogy egyúttal olyan nagy méretű terem jöjjön létre, ahol közös ünnepi rendezvényeken a gimnázium teljes létszámmal jelen lehet.

A bővítés a műemlék gimnáziumi épület mellett, különállóan, a domboldalba süllyesztetten valósult meg. A sportcsarnok nagy tömege a föld

alá került, az oldalsó homlokzatok kibújnak a föld alól, a déli homlokzat galériaszintje pedig már teljes egészében érzékelhető. A funkcionális rend egyszerű, tiszta és világos. A sportolói és közönségforgalmi megközelítés szintben elválasztott. A terem és az öltözők a gimnáziumi udvar síkján érhetők el, míg a látogatói előcsarnok és a lelátó a kiszolgálóterek tetején kialakított galérián keresztül közelíthető meg. A lelátó szintjének teljes magasságú homlokzati megnyitása egyszerre világítja be a csarnokot, és teremt vizuális kapcsolatot a gimnázium műemlék épületével.

A domboldalba simuló épülettömeg funkciójából adódóan egyszerű megjelenésű. Homlokzatképzését a tetőn elhelyezett szabadtéri pálya lezárását biztosító horganyzott pálcák adják, melyek a szürkére vakolt homlokzat előtt a talajig futva fogják össze a monolitikus tömeget. A pálcasor áttűnő fátyolként oldódik fel a külső térben, gyönyörű átmenetet képezve az épület és a természet, az ég között.

A belső tér artistikusan egyszerű, tiszta, világos és funkcionális. A szerkezet nyers betonfelületeit a használat szintjén faburkolat borítja a játéktér szintjét a padlóval egységbe fogva. A lelátó felől a textilárnyékolón diffúzan átszűrődő természetes fény úgy világítja be a csarnokot, hogy egyszerre energia- és környezettudatos amellet, hogy a tornatermet rendezvényterré lényegíti át.

A Gellért-hegy déli lejtőjén megépült Szent Margit Gimnázium tornacsarnoka nemzetközi szintű építészeti minőséget képvisel. A tervezők egy rendkívül nehéz feladatot oldottak meg egyszerűen, funkcionálisan, artistikusan. Példamutatóan.

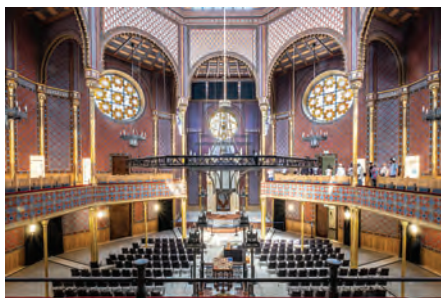

Rumbach Sebestyén utcai zsinagóga rehabilitációja

Budapest, VII. ker., Rumbach Sebestyén utca 11-13.

Építész felelős tervező: Kőnig Tamás DLA, Wagner Péter DLA

Belsőépítész: Baliga Kornél

Történelem: Dávid Ferenc, Sisa József
Táj- és kertépítészet: Holtság Ágnes
Építész munkatárs: Rimely Ádám, Holtság Ágnes
Építész konzulens: Zalka István
Tervezői művezetés: Perjés Márk, Ugrin László
Tartószerkezet: König Elemér, Zámbo Ernő
Épületdiagnosztika: Zámbo Ernő, Marcell Kolos
Épületgépészet: Erhardt Lajos, Erhardt Péter, Seres Edit
Építményvillamosság: Révhegyi Ferenc, Rajkai Ferenc
Gyengeáramú hálózat: Bosch Gyula
Épületfelügyelet: Váradai Ákos
Környezetvédelem: Csott Róbert, Ilyés László
Akuszтика: Csott Róbert
Tűzvédelem: Bársony Antal, Kovács Róbert
Vendéglátástechnológia: Straub Ágnes
Egyedi mozzgatás: Korponai Bálint Antal
Felvonó: Tóth Miklós
Szigetelés: Kövesi Attila

Tervezés: 2006-2015
Kivitelezés: 2021
Fotó: Polinszky Tibor

A Budapesten élő ortodox zsidó közösség 1867-ben Otto Wagnert bízta meg a zsinagóga tervezésével, aki Kallina Mór társtervezői közreműködésével megalkotta a romantikus-eklektikus építészet egyik legkvalitatívusabb mór-bizánci ihletésű építményét: ókori hagyományokat követve nyolcszögletű, centrális teret tervezett, melynek középpontjában a tóraolvasó pultot helyezte el, körülötte a férfiak padosaival. Az első emelet magasságában a női karzatokat alakították ki. A centrális térhez az utcai homlokzati oldalon három szinten rabbiakások és oktatási helyiségek épültek.

A templom 1941-ben a deportálandó zsidók gyűjtőhelye volt, ahonnan 20-30 ezer embert szállítottak el a megsemmisítés helyszínére. A háborút sérülésekkel vészeltte át, azonban a '70-es években a használaton kívüli, sorsára hagyott épület kupolája beomlott. 1988-ban az Alba Regia Állami Építőipari Vállalat megvette az épületet, és elindította a felújítását. A vállalat csődbe jutott, és az épület visszakerült a hitközség tulajdonába. A műemléki kutatómunkát nagyban segítette, hogy a hitközség sok elkötelezett tagja az évtizedeken át őrzött díszítőelemeket előhozta. A nagy alázattal és tapasztalattal építésszek, belsőépítésszek valamint restaurátorok által végzett munkák köszönhetően, állami támogatással, a térlenyűgöző élményét visszaállítva hitéleti és kulturális célra is alkalmas megoldást lehetett alkotni. Köszönet minden résztvevőnek!

Loffice Budapest közösségi irodaház Budapest, VIII. ker., Salétrom utca 4.

Építész felelős tervező: Paládi-Kovács Ádám DLA
Építész munkatárs: Hegedüs Dávid, Erdélyi Anett, Szekeres Attila
Grafika és jelrendszer: Willem Van de Ven, Esterházy Marcell
Belsőépítészet: Paládi-Kovács Ádám DLA
Táj- és kertépítészet: Szathmáry Melinda
Belsőépítész munkatárs: Szabó Gábor, Ulrike Rein
Statika: Dr. Kovácsné Péter
Gépészet: Szalóky László, Goda Róbert, Benkő Zoltán
Építményvillamosság: Messerer László
Beruházó, tulajdonos: Klementz Kata, Ulrike Rein, Esterházy Anna, Oppenheim Klára
Generálkivitelező: Szkladányi György, Somosi Viktor

Tervezés: 2018
Kivitelezés: 2020
Fotó: Bujnovszky Tamás

A LOFFICE épülete a VIII. kerületi Salétrom utca mentén, pontosan a Kis Salétrom utca tengelyében áll, a Rákóczi tértől pár lépésre. Az épület az utcafronti egybefüggő, háromszintes külső héjba foglalt kortárs, fehér homlokzatával tűnik ki környezetéből.

A földszinti homlokzat visszahúzása domináns üvegezéssel kombinálva egyfajta vizuális és fizikai kapcsolatot teremt a belső udvar és az utcafront között, így a köztér mintegy beszívárog, és elfoglalja a telek belső magját.

A vegyes funkcionális program az épületen belül vertikálisan szerveződik, az alsó szinteken nagy méretű, nyitott alaprajzokkal a nyilvános funkciók vagy a co-working irodák számára, a középső szinteken pedig co-living lakóegységekkel, ame-

lyek a bérlőtől függően munkahelyként is használhatók. Ezeket a szinteket egy nyitott, az utcától visszahúzott penthouse-szint koronázza. Minden emeleten utcára vagy udvarra néző, nagy méretű erkélyek és lodzsák találhatók.

Az épület fő jellegzetessége az utcára néző játékos, harmonikaszerűen nyitható fémhomlokzat, amely a benne helyet kapó különböző tevékenységek tréfás illusztrációjaként jelenik meg, miközben lehetővé teszi az utcára néző egységek számára a nyitottság, illetve az intimitás igény szerinti kialakítását és az árnyékolást is.

A projekt jól reprezentálja Budapest VIII. kerületének innovatív átalakulását, valamint a város lakás- és munkaerőpiacának a kortárs európai trendeket követő fejlődését.

Eiffel Műhelyház Budapest, X. ker., Kőbányai út 30.

Építész felelős tervező: Marosi Miklós (†) (KÖZTI Zrt.)
Építész társtervező: Ács István, Pernesz Ágnes, Rabie Anisz
Építész tervező: Csizy László, Kelemen Bálint, Petri Dávid, Weimper Viktória
Építész munkatárs: Süveges Adél, Dányádi Áron, Hódosi Dániel

Tervezés: 2013
Kivitelezés: 2020
Fotó: Bujnovszky Tamás

A Magyar Állami Operaház a klasszikus szépségű Andrassy úti palota helyreállítása mellett valami igazán szokatlan kísérletbe kezdett: a MÁV Északi Járműjavítójának legnagyobb csarnokában, az ún. Eiffel-csarnokban rendezte be előadótermeit, próbatermeit, stúdióit, műhelyeit és raktárait, a nemzetközi gyakorlatban is egyedülálló megoldással. Az új építkezés a városszerkezet-alakítás területén is pionírnak tekinthető: ezzel a munkával indult meg a Kőbányai úti barnamezős terület nagyszabású megújítása.

Az öthajós csarnok, amely 1886-ra készült el Feketeházy János tervei alapján, korának egyik legnagyobb szegecselt acéltartós szerkezetével egészen 2009-ig szolgálta a mozdonyok javítását. A funkcióváltó rekonstrukció a korabeli acélszerkezet és az épület jellegzetes téglarchitektúrájának megőrzését tekintette alapkövetelménynek. Az új funkciók tereit ház a házban elv alapján alakították ki, a térsztás követi a csarnok hajóinak rendszerét, és lehetőség szerint láttatni engedi az impresszív tartószerkezetet. Az egykori nagy teret ugyan már nem láthatjuk egyben, de az előcsarnok tere sejtetni engedi a csarnok léptékét.

Az előadótermek, az üzemi területek a legkorszerűbb technológiával ellátva szolgálják a művészeti munkát. A 450 férőhelyes Bánffy-terem önálló játszóhelyszínként is működik. Remélhetjük, hogy nemcsak átmeneti hasznosításként, hanem hosszú távon is megmarad ez a szerepe, és a ház az Opera – és általában a budapesti zenei élet – nagy hagyományú helyszínei közé kerül.

Bánáti + Hartvig Építész Iroda
Budapest, XI. ker., Fehérvári út 38.

Építész felelős tervező: Bánáti Béla, Hartvig Lajos DLA
Generáltervező: Bánáti + Hartvig Építész Iroda Kft.

Projektvezető: Kiss Noémi
Belsőépítészet: Sárosdi-Mádi Krisztina, Szlovák János, Móder Edit, Varga Márton (MádiLáncos Studio Építésziroda Kft.)
Táj- és kertépítészet: Györe Viola
Építész munkatárs: Lőcsei Vera, Sánta Bendegúz
Belsőépítész munkatárs: Balogh Lantos Stefánia (MádiLáncos Studio Építésziroda Kft.)
Statika: Kovács Csaba, Trombitás Bálint (Reticolo Kft.)
Gépészet: Nógrádi Péter (Hano-Plan Kft.)
Építményvillamosság: Ivanics Zoltán, Hunyár Ádám (Provill Kft.)
Tűzvédelem: Fazekas Gábor (Ventor Tűzvédelmi Kft.)
Geodézia: Cser Palkovics József (Georéka Bt.)
Épületszerkezet és szigetelés: Takács Balázs (FRT Raszter Építésziroda Kft.)
Akusztika: Csott Róbert ('95 Apszis Bt.)

Tervezés: 2019-2020
Kivitelezés: 2021
Fotó: Bujnovszky Tamás

A nívós, sallangoktól mentes, csak a funkcionális működésre és a rehabilitációban rejlő közösségformáló erőre egyaránt példa a Fehérvári út belső szakaszán található épület, amely egy százforintos boltból lett a pincszintet és a tetőteraszt is hasznosító irodai nyugalomsziget. Az áthelyezett bejárattal, a transzparens és a működést a járókelők számára is láttató üveglakokkal, a pincszinti közösségi terekkel, tárgyalókkal és makettzövel egy olyan munkatér jött létre, ami nagyban segíti a csapatműködést, és egyfajta skandináv

életérzést, otthonosságot, harmóniát közvetít az épület használói felé.

A lépcsőház miatt kibontott, és azt naturalisztikusan megmutató vasbeton födém, a beépített kezeletlen nyersacél tartópillérek, a mennyezeti szigetelést és gépészetet is megmutató belső tér, a tárgyalófalként újrahasznosított homlokzati üvegportál nem az olcsóságról, hanem az egyszerűségről, puritanizmusról, építészeti szépről szól. Az iroda megjelenése a területen felfelé húzza azt a környezetet, amely az utóbbi néhány évtizedben inkább lefelé tartott. Az épület átértelmezése rengeteget megmutat abból az eszköztárból, amelyet a meglévő, eredendően nem túl nívós épületek értő rekonstrukciójával az építészek el tudnak érni. Ez sok esetben – így most is – sokkal többet képes hozzátenni a társadalmi jóhoz, mintha teljesen tiszta lapról kezdenék az építést.

1 MÉK kreditpont

Innovatív hőszigetelő megoldások (az építészetben)

Szerezzen ingyenesen
1 Magyar Építész Kamarai kreditpontot
online előadásunkkal.

Elérhető: 2021.12.31-ig

Koritár Zsuzsa ügyvezető igazgató, Magyar Energiahatékonysági Intézet
Hogyan segítik az energiahatékonyságot az új épületenergetikai szabályozások?

Parlagi Mária vizsgálómérnök, ÉMI Nonprofit Kft.
Hőszigetelést tartalmazó építményszerkezetek tűzben való viselkedése
Hogyan és hova érvényes a minősítés - hogyan és hova nem?

Bánkuti Balázs Business Development Manager Kingspan CEER
Kingspan Cleanroom System

Geier Péter okl. építészmérnök, vizsgálómérnök, ÉMI Nonprofit Kft.
A homlokzati tűzterjedés elleni védelem épületszerkezeti összefüggései, különös tekintettel az MSZ 14800-6:2020 "Tűzterjedés vizsgálata épülethomlokzaton" című szabvány "Egyéb szerkezetek" fejezetére

Heizler György főszerkesztő, Védelem Katasztrófavédelmi Szemle
Szendvicspanel falak tűzzel szembeni ellenállása

Kiss Attila Műszaki Manager, Kingspan CEER South
- Modern hőszigetelő anyagok. Energiahatékonyság és környezettudatosság egyensúlya.
- Tűzvédelem a gyakorlatban, avagy mire jó a minősítés?

Mike Stenson Global Head of Innovation at Kingspan Group
Next Steps on the Quadcore journey - Future Cores - QuadCore fejlesztések következő lépése - A jövő szigetelőhabjai /angolul magyar felirattal/

Regisztráljon és tekintse meg előadásainkat 1 Magyar Építész Kamarai kreditpontért.
Regisztrációhoz használja QR kódunkat, vagy látogassa meg weboldalunkat: [Kingspan.hu](https://www.kingspan.hu)

POWERED BY
QuadCore
TECHNOLOGY

Kamarai pont megszerzésének feltételei:

- Regisztráció a kamarai tagsági számmal,
- Videók megtekintése,
- 8 egyszerű kérdés megválaszolása és beküldése.

Kingspan

A Bánáti + Hartvig Építész Iroda épülete és Kopacz Hanna terve nyerte az idei Média Építészeti Díját

Fotó: Gulyás Attila

MÉD Épület kategória:
Bánáti + Hartvig
Építész Iroda

November 6-án 17. alkalommal ismerték el az idei év legkiemelkedőbb alkotásait a Média Építészeti Díja gála keretében az Uránia Nemzeti Filmszínházban.

Az Építészfórum által alapított Média Építészeti Díja immáron 17 éves hagyománnyal rendelkező, megkerülhetetlen szakmai esemény, melynek különlegessége, hogy zsűrizése a nagyközönség előtt zajlik. Ebben az évben összesen 79 tervet, 63 épületet és 20 épített környezeti munkát neveztek a tervezők, amelyek közül két családi ház, egy óvoda, egy tornacsarnok és egy iroda versengett az év legjobb épületének járó díjért, a tervek között pedig öt diplomamunka mérkőzött meg egymással.

A legjobb épület díját idén a vezető magyar sajtóorgánomok képviselőiből és a szakma kiemelt szakértőiből álló zsűri a **Bánáti + Hartvig Építész Iroda** csapatának ítélte saját iroda-épületükért. A díjat a zsűri elnöke, Zubreczki Dávid adta át. Az iroda vezetőinek szándéka az volt, hogy egy meglévő épület átalakításával hozzák létre új székhelyüket. Nem akartak új épületet emelni, hogy az építkezéssel ne terheljék a környezetet, ehelyett a körforgásos építészet szemléletmódja szerint kerestek olyan helyszínt, ami minél inkább újrahasznosítható, és a meglévő elemek beépíthetőek. A stúdió a legjobb épület

MÉD Terv kategória:
Kopacz Hanna

Fotó: Gulyás Attila

díja mellett elnyerte a Szónok Születik Retorikaiskola Legjobb Prezentáció Közönségdíját is.

A tervek közül a zsűri **Kopacz Hanna** az ÓRKŐ. Köztérfejlesztés és típusház egy cigánytelepen munkájáért ítélte oda a legjobbnak járó elismerést (konzulensek: Marián Balázs, Zétényi Zsófia). A MOME Építészeti Intézetének frissen diplomázott hallgatója mestermunkájában arra keresett egyszerű, praktikus és valószerű megoldásokat, hogy milyen építészeti, urbanisztikai és tájépítészeti eszközök járulhatnak hozzá egy erdélyi cigánytelep életszínvonalának emeléséhez. A díjat Tima Zoltán, a KÖZTI vezető tervezője adta át.

Hasonlóan az elmúlt évekhez, a gálaesten az alkotók mutatták be saját projektjeiket: a díjért versengő épületeket és terveket, melyeket a média és a szakma képviselői értékelték. A zsűri mellett a közönség is megoszthatta véleményét előzetes online szavazás formájában. A nagyjérdemű tetszését ebben az évben a Telex és az Építészfórum összesített voksai alapján az épületek közül a Ligeti-műteremvilla felújítása nyerte el, melyet a **monostudio** tervezett. A díjat a Telex újságírója, Földes András adta át.

A közönségtől legtöbb szavazatot kapó terv díját a **BIVAK** vehette át a Budapest Diákváros – Nagyvácsártelep és környezete építészeti tervpályázatra benyújtott munkájukért Pásztor Jánostól, az Építészfórum tulajdonosától. A szervezők második éve adják át az épített környezet kategória közönségdíját, melyben idén **Kelemen Bálint** (KÖZTI Zrt.) és **Németh Zita** (NÖF) munkája bizonyult a legjobbnak. A Szögliget-Szadvár romjainak rehabilitációja a Nemzeti Kastélyprogram és Nemzeti Várprogram keretében valósulhatott meg a NÖF Nemzeti Örökségvédelmi Fejlesztési Nonprofit Kft. koordinálásával. A díjat a szakmai zsűri és a Magyar Építőművészek Szövetsége nevében Nagy Csaba, az Archikon Építésziroda vezető tervezője nyújtotta át.

A Média Építészeti Díja keretében negyedik alkalommal adták át a Perika-díjat, az Építészfórum társalapítója és három éve elhunyt főszerkesztője, **Pásztor Erika Katalina** emlékét őrző szakmai elismerést, amely olyan kiválóságok eredményeinek méltatására szolgál, akik az építészet mellett több tudományos vagy művészeti ágban is innovatív módon kiemelkedő, társadalmi hatású értéket teremtettek. A díjat ebben az évben **Rubik Ernő** érdemelte ki.

Az est folyamán az elmúlt évekhez hasonlóan több különdíjat is kiosztottak: az Austrotherm Energiahatékonysági Különdíjat a **Lukács Manufacture csapatának** a Panoráma-kabinok tervezéséért, míg az Austrotherm saját elismerését, a Kovács Zoltán-emlékdíjat a **Lajta-Duna Építő és Vízzigetelő Kft.-nek** ítelték oda. Az Europa Design Belsőépítészeti Különdíját az **Ártér Építésműterem** tervezői nyerték el a szolnoki Várkapu Látogatóközpontért. Az Építészfórum által három éve alapított Fejlesztői Szakmai Nagydíjat a Gránit Pólus adta át **Tatár Tibornak**, a **Future Development Zrt. vezérigazgatójának**. A Nagyberuházások Különdíját a zánkai Erzsébet-tábor felújításáért **Csécsei Ákosnak**, a **DVM Group építészenek** nyújtották át. Az idén újonnan alakult kitüntetést, a Napelemes Ingatlanfejlesztések Különdíját **Bodóczy Ildikó**, a **Harsányi Pincészet tulajdonosa és ifj. Farkas Zoltán építész** vehette át az Optimum Solartól.

A Média Építészeti Díja gálaestjének fontos része a hagyományok ápolása. Az Építészfórum egy olyan mestert tüntet ki minden évben, akire oktatóként, alkotóként sokan felnéznek, akinek sokan tartoznak hálával a jó szóért, szakmai tudásért és segítségért. Az évek során Csete Györgyöt, dr. Bitó Jánost,

Bán Ferencet, Vonnák Jánost, Mócsényi Mihályt, Borvendég Bélát, Rimanóczy Jenőt, Kévés Györgyöt, Török Ferencet, Csomay Zsófiát, Vámosy Ferencet, Winkler Barnabást, Cságoly Ferencet, idén pedig az Ybl Miklós- és Széchenyi-díjas **dr. Meggyesi Tamás professzor emeritus**, a BME Építésztechnika Kar Urbanisztika Tanszékének egyetemi tanára, az MTA doktora és a Széchenyi Művészeti Akadémia tagja munkásságát ismerték el.

Az eddigi Média Építészeti Díja felhívásokra közel 1200 pályázatot érkezett összesen, és 160 alkotó munkájának ítélték oda az elismerést ez ideig. A 2021-es megmérettetésen több mint 160 munka versenyzett egymással, közülük a gálaestet megelőzően nemzetközi előzsűri választott ki öt-öt finalistát Épület és Terv kategóriában.

Az előzsűrit a korábbi évekhez hasonlóan egy nemzetközi szakértő vezette: **Indira van't Klooster** (Hollandia), az ARCAM, az Amszterdami Építészeti Központ vezetője, az A10 építészeti újság alapító-főszerkesztője már nagy rutinnal és ismerettel rendelkezik nemcsak az európai, de a magyar építészeti szcénról is. A zsűri munkájában a nemzetközi szakmai kontextust **Jakub Moravčík** (Szlovákia), az ARCHINFO főszerkesztője, illetve **Cosmina Goagea** (Románia), a Zeppelin kommunikációs és akciós felület igazgatója képviselte, magyar részről pedig **Nagy Csaba**, az Archikon vezető tervezője vett részt a bírálatban.

Jakub Moravčík a nemzetközi előzsűri képviseletében azt hangsúlyozta, hogy az új projekteknél egyre gyakoribb szempont a fenntarthatóság, ami jó irány, hiszen ennek a kezdetektől fogva fontos szerepe kell, hogy legyen a tervekben. A zsűri hiányolta az egyes projektek és a tágabb városi kontextus közötti összefüggések figyelembevételét. Úgy tűnt számukra, nincsenek hosszú távú víziók erre vonatkozóan. A meglehetősen kritikus szemlélet ellenére mégis pozitívan látják a pályaműveket. A főszerkesztő kiemelte, hogy a magyar építészek a globális trendeket és a helyi értékeket egyaránt szem előtt tartják, ami erőssége a hazai építészetnek.

Az elmúlt 17 év során a díjak odaítélésében több mint 40 sajtóorgánium képviseletében több mint 50 újságíró vett részt. 2021-ben a médiazsűri:

- › Zubreczki Dávid zsűrielnök
- › Bagi László (Forbes)
- › Csernátóy Dóra (TV2 Propaganda)
- › Földes András (Telex)
- › Etentuk Inemesit (Art Locator)
- › Rajcsányi Gellért (Mandiner)
- › Szilágyi Róza Tekla (Artemagazin)
- › Zsuppán András (Válasz Online)

A médiazsűri munkáját elismert szakmai szereplőkből álló zsűri segíti. 2021-ben a szakmai zsűri tagjai:

- › Tőrös Ágnes
- › Weiskopf András
- › Wesselényi-Garay Andor

Főtámogató: Austrotherm – Energiahatékonysági Különdíj, Kovács Zoltán-émlékdíj

Díjátadó támogatók: KÖZTI – MÉD Terv kategória, Europa Design – Belsőépítészeti Különdíj, Gránit Pólus – Fejlesztői Szakmai Nagydíj, Optimum Solar – Napelemes Ingatlanfejlesztések Különdíja, Magyar Építőművészek Szövetsége – Közönségdíj Épített környezet kategória, Szónok Születik Retorikaiskola – Legjobb Prezentáció Közönségdíja

További támogatók: Canon, Digifol, Fischer Hungária, Hansgrohe, Lysis Project Kft., Murexin, Market Építő Zrt., Prefa Hungária Kft., Terrán Tetőcserép Gyártó Kft., Xella Magyarország Kft., Nemzeti Kulturális Alap

Kiemelt médiapartner: Telex

Szakmai médiapartnerek: Octogon, Kortárs Építészeti Központ, Magyar Építéstechnika, Régi-Új Magyar Építőművészet, Építész Közlöny, Proidea, Építész Klub, Magyar Építész Kamara

Fotó: Gulyás Attila

Aquaticum strandfürdő

Debrecen Magyarország második legnépesebb települése és egyben a régió szellemi-kulturális központja. A város hosszú távú fejlesztési programjának egyik kiemelt célja, hogy a nagyerdői parkerdő közép-európai szinten is meghatározó rekreációs központtá váljon. A program már megvalósult projektjei a Nagyerdői Stadion, a Békás-tó, a Nagyerdői Szabadtéri Színpad, a Nagyerdői Víztorony és a Ködszínház. A fejlesztés egyik utolsó eleme a nagyerdői strand volt, amely 2020-ban újra megnyitotta kapuit a BORD Építész Stúdió tervezésében.

„Az erdő képi világában nem ritka, hogy egy meghúzódó kis tavacska is a kompozíció része. Ennek a tónak szabálytalan és természetes partfalát növények népesítik be. Oázis az erdő területén. A strand egy tárgyként, egy dobozként jelenik meg. A vízszintes és függőleges vízfelületeket dobozba hajtogatva, kompaktálva képzeltük el. A felhajtogatott függőleges vízfelületek kiterjedt, nagy tömegű és felületű víz érzetét keltik. Egy rejtett, dobozba zárt oázis az erdő mélyén. Az eredmény egy szoborszerű épület, amely helyet ad az erdőnek, sűrített esszenciális kivonata az erdei tó vízfelületének és növényvilágának. A különleges atmoszféra a tervezett többledimenziósnak köszönhető.” – BORD Építész Stúdió.

A helyszín a Nagyerdő, egy Natura 2000-es országos védettség alatt álló természeti terület, melynek parkerdei része a mindennapos kikapcsolódás helyszínévé Debrecen lakói számára.

1826-ban épült meg itt a város első fürdőhelye, a klasszicista stílusú vigadó és a fürdőház. 1932-ben a közelben végzett olajkutató fúrások nyomán véletlen hévizet találtak, amelyet földalatti vezetéken a Nagyerdőbe vezettek és a városi fürdőház mellett megkezdődött a strand építése. A Vári Szabó Tibor vá-

rosi építész mérnök tervezte a nagyerdői strand 1932. június 12-én nyitott meg és 2017-ig üzemelt.

2015 nyarán a Debreceni Gyógyfürdő Kft. építészeti tervpályázatot írt ki az Aquaticum Gyógy- és Fürdőközpont területén lévő strand rekonstrukciójára. A városvezetés elképzelése egy, a városlakók által szerethető, minden korosztály számára vonzó strand létesítése volt. Emellett kiemelt szempontként jelölték meg, hogy az új strand egyértelműen Debrecenhez és a Nagyerdőhöz köthető ikonikus jelként egyedi nagyerdői élményt nyújtson. A tervpályázaton a BORD Építész Stúdió terve 1. díjat nyert.

Az építészeti koncepció az éltető víz és az értékes nagyerdői környezet látványára fókuszál. A víz és a növények függőleges és vízszintes felületeken is megjelennek a strandon, mint a medence víztükre, a gyep vagy a vízfűgönyök, vízesések, a növényekkel befuttatott falak. Ezen felületek művészi kompozíciója szokatlan tereket és tömegeket hoz létre, amelyek a víz látványát egyedi, élményszerű módon tárják a látogatók elé.

A strand az Aquaticum meglévő létesítményeihez kapcsolódva, az egykori strand helyén valósult meg. Tekintettel a védett erdei környezetre, a tervezett helyszínrajzi elrendezés jórészt követi az egykori telepítést. A fák, az erdő körbe öleli a strand által birtokolt tisztást, ahol mozaikdarabokként jelennek meg a különböző új élményelemek.

A középpontban egy vízből készült téglatest, amelyet az erdő inspirálta zöld felületek hatnak át. A szoborszerű, látványos elem a vizet és az erdei környezetet más dimenzióba helyezve mutatja a Nagyerdő csodás természeti értékeit.

Fotó: Bujnovszky Tamás

A strand az újonnan létesített nagyerdei korzóról közelíthető meg. A telekhatár mentén elhelyezett hosszú, földszintes bejárati épület hidat képez az új gyalogos sétány és a strand között. Magában foglalja a strandfürdő főbejáratát, az öltözőket, a mosdókat, az üzleteket és egy sokszínű food courtot is. Az éttermek, amelyekben várhatóan több nemzet konyhája is jelen lesz, a strand és a sétány irányába is teraszokkal nyitnak. Az épület hosszú, lapos tömege a strand felől nézve a tájba simul, tetejére lejtős zöldtető fut fel, melynek íves geometriája egy zöld hullámot idéz.

A bejárat irányából rögtön a strand központi látványeleme fogad, mely egy 196×26 méter alrajzi méretű, 12 méter magas téglatest. Ez a minden oldalán nyitott és átjárható elem számos funkciót foglal keretbe, mint egy 4 méter mély ugrómedence, kalandmedence 400 folyóméter csúszdával, vízi barlang, úszó- és oktatómedence, termálfürdő, relaxációs zóna, napozóterasz és bárak. Az egyes funkciók között 12 méter magas vízzel és zöld növényekkel befuttatott falak kanyarognak. A napozóteraszról pedig a Nagyerdő eddig nem látott perspektívából tárul a látogató elé.

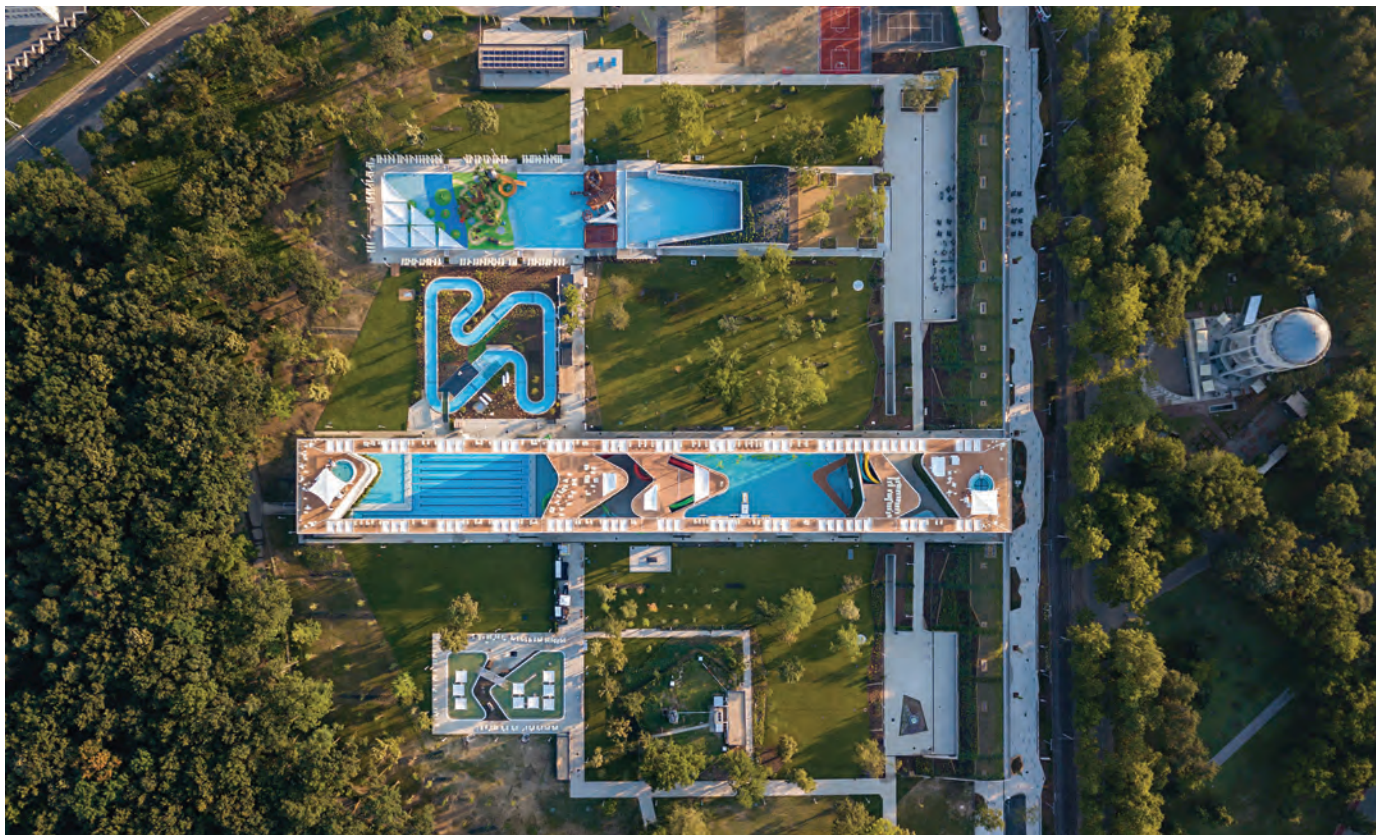
A gyerekek vízi világát „A Kincses bolygó” c. rajzfilm csillagok közt repülő kalózhajója inspirálta. Az izgalmas kalóztanya lég-hajóval, ágyúkkal és csúszdákkal az Eleven Kft. segítségével valósult meg. A gyerekeknek korosztályokra bontva gyerekmedence, pancsoló, spraypark és hullámmedence is épült. A strandon három termálmedence is található, valamint lassú folyó és gyermekszínház is. Az új strand összesen 5624 m² vízfelülettel várja látogatóit; már az első nyáron 160 000 látogatót vonzott és gyorsan a régió ikonikus épületévé vált, valamint a nemzeti építész szakma elismerését is elnyerte.

Fotó: Bujnovszky Tamás

Az új debreceni Aquaticum strandfürdő azonban nem csak építészeti megoldásaiban egyedülálló, de magas teljesítménye miatt gépészeti megoldásaiban is kiemelkedő projektje a BORD Építész Stúdióknak. Az iroda minden épületénél komoly figyelmet fordít a megújuló energiák hasznosítására, ami egy ilyen léptékű vizes létesítménynél különösen fontos szempont volt.

A strandfürdő fűtési igénye nagy, ezért fontos szempont volt a környezetbarát energiák előterbe helyezése. A komplexum fűtési rendszere hasznosítja a termálvíz emberi tartózkodásra

Fotó: Bujnovszky Tamás

Fotó: Bujnovszky Tamás

alkalmas hőfokra való visszahűtése során felszabaduló hőmennyiséget. Hasznosításra kerül továbbá a területen található gázmotor hulladék hője, valamint telepítésre került egy hőszivattyúrendszer is, amely a medencéből elfolyó víz hulladék hőjét hasznosítja. Így a létesítmény energiaigényének több mint a fele zöld energiákból kerül előállításra.

Számos olyan egységgel rendelkezik a strand, amelyeknek nyáron (illetve adott esetben télen) is számottevő fűtési igényük van (pl. meleg vizes medence, öltözők, zuhanyzók, üzletek, éttermek stb.), ezek közül a legjelentősebb „fogyasztók” a medencék. A teljesítményigény persze több külső tényezőtől is függ, pl. a fürdőzők számától, az időjárástól, napszaktól stb. A maximális látogatólétszám figyelembevételével így az „A” épület pincszintjén hőközpontjában nyolc darab, egyenként 2-2 m³-es, összesen 16 m³ használatimelegvíz-tárolót helyeztünk el. A használati meleg víz előállítása szintén jelentős fűtési igényt jár.

Számszerűsítve a strandfürdő így nyáron ~6000 kW, télen ~393 kW fűtési igényrel rendelkezik. Összehasonlításképp a szomszédos nagyerdei stadion pályafűtéssel ~2500 kW energiát igényel. Ha nyári ~6000 kW-os strandfűtési igényt vesszük alapul, ezzel a teljesítménnyel akár ~1700 db 70 m²-es új építésű szigetelt lakás fűtését is el tudnánk látni.

Fotó: Bujnovszky Tamás

Ma az előírásoknak megfelelően az összes igény min. 25%-át kell kitenni a megújuló energiának. A strandfürdőnél ez most ~50%, ami megfelel egy modern, hőszivattyúval ellátott épület megújuló energiafelhasználásának. Ha a strandfürdő fűtési igénye azonban csökken, például egy meleg nyári napot nézve, úgy a megújuló energiafelhasználás részaránya tovább nő és elérheti a 70%-ot is, ami kiemelkedőnek számít.

PROJEKTADATOK

Projekt megnevezése: Aquaticum strandfürdő

Helyszín: Debrecen, Magyarország

Befogadóképesség: 4008 fő, egyidejűleg

Költség: 9,5 milliárd Ft (27 400 000 euró)

Átadás éve: 2020

Megbízó: Debreceni Gyógyfürdő Kft.

Generáltervezés: BORD Építész Stúdió

Vezető tervező: Bordás Péter

Koordináló építész: Kiss Dalma

Építészcsapat: Baráth Dániel, Belányi Zsolt, Gulyás Róbert, Gyárfás Noémi, Hindy Dorottya, Illés Anna, Lente Artúr, Lente-Papp Linda, Mezey Tamás, Móser Balázs, Püspöki Györgyi, Tóth Viola, Ulmann István, Zsolyomi Réka, Zih Kata

Kert- és tájtervezés: Gardenworks – Doma-Tarcsányi Judit, Böcs Beatrix; BORD Építész Stúdió: Waldmann Andrea

Gépészeti tervezés: BORD Épületgépész Stúdió – Hollókövi Zoltán, Szóts Attila, Köffer Ákos

Tartószerkezeti tervezés: Hydrastat Mérnöki Iroda – Dezső Zsigmond

Látványtervek: Homologue – Ölbey Zoltán

Makett: Limes Model – Csizmazia Géza

Az üvegfülek mintájának tervezője: Szőnyegi Zsófia textil-tervező képzőművész

Az üvegfülek grafikája: Rotblau Labor

Kivitelező: Hunép Zrt.

Fotó: Bujnovszky Tamás

Gondolkodjunk rendszerben előadás-sorozat a ROCKWOOL-tól

2021. év szakmai programjának zárásaként a ROCKWOOL új előadás-sorozat-tal jelentkeznek. A témaválasztás mellett újdonság, hogy vendégelőadók is meghívásra kerültek, Nemere Judit, a PREFA Hungária Kft.-től, valamint Farkas Imre, a DÖRKEN Kft.-től. Az építési termékek kiválasztásánál, a épület-szerkezetek tervezésénél a rendszerszemlélet elengedhetetlen ahhoz, hogy az építménnyel szemben támasztott alapvető követelmények kielégítésre kerülhessenek.

A hőszigeteléseket nem önmagukban, hanem szerkezetekben, szerkezetekben alkalmazunk, ezért a megfelelő választáshoz elengedhetetlen, hogy szerkezetekben gondolkodjunk és ez alapján vizsgáljuk meg az igénybevételeket és a követelményeket, amelynek meg kell felelnünk.

A szerkezeti kialakítások esetében a megfelelő műszaki megoldás meghatározása és kivitelezése során gyakran egymás ellen ható műszaki és előírási szempontokat kell érvényre juttatni úgy, hogy a vonatkozó jogszabályi követelményeknek is meg tudjunk felelni, amely azt is jelenti, hogy a megfelelést igazoló dokumentumokkal – minősítésekkel, teljesítménynyilatkozatokkal stb. – alá tudjuk támasztani.

A megrendelői igényekhez igazodva a legjobb megoldás meghatározásához kompromisszumokat kell kötni. Komplex szemlélet és sokszor szakági tervezők összehangolt tervezői munkája szükséges ahhoz, hogy gondosan kiválasztott szerkezetek, csomópontok és rétegrendek kerüljenek meghatározásra. Az építési, kivitelezési hibák jelentős része arra vezethető vissza, hogy elmarad a komplex vizsgálat és szükség esetén az épületdiagnosztika.

Az előadás-sorozat a külső térelhatároló szerkezetek, homlokzatok és magastetők témakörében járja körbe a szerkezettervezés rendszerelvű ter-

vezési szempontrendszerét, a védelmi síkok felületfolytonos kialakításának a fontosságára felhívva a figyelmet, mint a hő, a pára, a tűz és az időjárás elleni védelem légzárási és vízzárási problémák bemutatásával.

Amennyiben regisztrálnak a ROCKWOOL-webináriumra az alábbi linken – www.rockwool.hu/webinarium/regisztracio/ – ingyenesen tekinthetik meg az előadásokat és tölthetik le annak anyagait. Az előadások címe:

1. rész: Gondolkodjunk rendszerben, bevezető előadás (homlokzatok, magastetők)
2. rész: Külső térelhatároló szerkezetek, homlokzatok tűzvédelme
3. rész: Magastetők tervezési elvei, tűzvédelmi előírások
4. rész: Légzárás, vízzárás, átszellőztetés és a páravédelem szerepe
5. rész: Alátétthéjazatok szerepe az építményszerkezetek kialakításánál (építési hibái)
6. rész: Gondolkodjunk rendszerben, PREFA fémlemezburkolatok tetőn és homlokzaton

Regisztrálni csak egyszer kell! A regisztrációt követően megküldött elérhető-ségeken nemcsak az új előadások, hanem a már korábbi webinárium pre-zenzációk is elérhetők!

Fan-coil berendezések a Rosenberg Hungária Kft-től

Parapetbe építhető, lapos kialakítású, álmennyezeti és mennyezeti kazettás kivitelben is

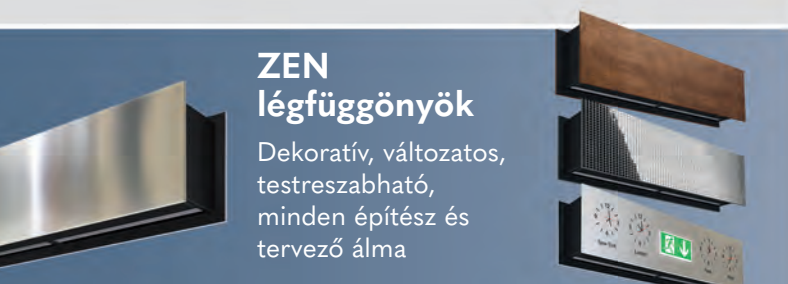
Kérje a készülék burkolatát akár egyedi színben!

Tegye egyedivé légfüggönyét!

Legyen a berendezés előlapja saválló acél, bőr, kő, fa, vagy készüljön egyedi kialakítású anyagból?

Válassza ki kedvencét széles termékpalettánkból, vagy kérésére megvalósítjuk egyedi ötleteit!

ZEN légfüggönyök

Dekoratív, változatos, testreszabható, minden építész és tervező álma

**Rosenberg Hungária
Lég- és Klímatechnika Kft.**

2532 Tokodaltáró, József Attila út 34.
Tel.: (33) 515-515, Fax.: (33) 515-506
info@rosenberg.hu www.rosenberg.hu

Pesterzsébeti fürdő újratöltve

A mai fürdő területe az 1920-as években

Budapest jelentős termál- és gyógyvízkészlete egyedülálló lehetőségét biztosított a történelem folyamán a különböző fürdőkultúrák megjelenésének. Az egymásra rakódott rétegek között igyekszik orientálódni a Pesterzsébeti fürdő mind téralakításban, mind anyaghasználatban, mind tömegképzésben.

A Duna mindig is jelentős vonalként húzódott kultúrák, vallások és népek találkozásánál. Akár a nyugat, akár a kelet felől érkező hódítások határát képezte. Nemcsak Magyarország, hanem különösen Budapest kulturális örökségét gazdagítja az ebből következő mozgalmas történelmi háttér. A főváros területén található ún. történelmi fürdők sokfélesége jól mutatja ezt a helyzetet. Mivel Budapest, és főleg a Duna menti szakaszok, mindig is bővelkedtek felszín alatti vizekben, ezért jórészt itt alakultak ki a természetes forrásokra épült fedett vagy szabadtéri fürdőhelyek. Három olyan korszak emelhető ki, amikor jelentősen fellendült a fürdők építése. Az első virágkor a II. századra tehető, amikor a rómaiak Pannónia Aquincum területén fürdőhelyeket létesítettek, melyek gyógyító hatásukról voltak híresek (Aquincum). Később ezt felismerve, a XVI. századi Oszmán Birodalom hódításai nyomán a törökök is előszeretettel aknázták ki hazánk termálforrásait, és hoztak létre autentikus

törökfürdőket (Király, Rudas, Veli bej, Rác). Majd az utolsó virágkor kezdetén, a XIX. század végén, több fából készült fürdő is épült különböző meleg vízű, vagy gyógyhatású forrásokra, ezt követően a XX. század első felében elkezdődtek a kútforrások és a ma ismert klasszicizáló műemléki fürdők építése (Széchenyi, Gellért, Lukács).

A fővárosi történelmi fürdők ebből kifolyólag két karakteres típusba sorolhatók. Az egyik a római típusú fürdő, melynek Caracalla¹ és Diocletianus termái az előképe. Szimmetrikus kialakítású, tengelyre szervezett térsorok, fő- és keresztengellyel, egymás után sorolt térszerkezettel.² A másik a török típus, más néven ilidza vagy hamam,³ három részre tagolt: előcsarnok, langyos helyiség, forró helyiség. Centrális szerkesztésű, központi főtere a kupolás, oktagon medencés fürdőtér, ahonnan nyílnak az egyéb funkciók.⁴

Ezek mellett Magyarországon megtalálható a mesterségesen létrehozott szezonális strandfürdő, amely német nyelvterületen alakult ki és Kelet-Közép-Európára jellemző. Kültéri, zöldfelületben elhelyezett épített medencék együttese.

A fürdő története

A Pesterzsébeti fürdő Duna menti területén már az XX. század elején strand létesült. Ekkor fából készült épületek és Dunába nyúló fastég fogadta a látogatókat. A Dunát használták fürdésre, míg napozásra a homokos partot. Az 1930-as években épültek az első medencék, amiket a Duna vizével töltöttek fel. Ekkor találták meg a jódos-sós gyógyvizet a területen. Az 1950-1960-as években a szomszédos néhai Drasche téglagyár területén megépült a Gubacsi lakótelep, és a Duna vize is alkalmatlanná vált a fürdésre. Ezzel egy időben épült a ma ismert „áltörökfürdő” kialakítású, klasszikus hangvételű kőfürdő, aminek kupolás központi terében egy oktagon medence kapott helyet, ezt ölelték körbe az egyéb rendeltetésű és kiszolgáló területek. Ez az épület a helyiek számára hamar Pesterzsébet ikonikus épületévé vált. Az 1970-es évek végére kialakult a gyógyfürdőből és strandból álló együttes hullám- és gyermekmedencével, iszapkezeléssel és masszázsszolgáltatással, ami egészen a 2000-es évek elejéig üzemelt. A gyógyrészig anyagi nehézségei miatt (a jódos-sós vizet melegíteni kellett) 2001-ben a strandot, majd 2005-ben a gyógyfürdőt is bezárták.⁵ A jelenlegi felújítás során a meglévő strand és „áltörökfürdő” épülete egészül ki új funkciókkal, mint szaunavilág, úszó-, élmény- és gyermekmedence, merülő- és kültéri medencék. Az így kialakuló épületegyüttes új kontextusba helyezi a meglévő értékeket, aktív kapcsolatot teremt a természeti környezettel és egész évben fogadja a fürdővendégeket.

Atmoszféra

A Pesterzsébeti fürdő barlangszerű, tömegekre hangolt tér-élmény, ahol a térfalak közé befolyik a víztömeg. Az ilyen típusú fürdőzés alapvető élménye, hogy a vízben nekitámasztjuk hátunkat a falnak, védelmet nyújt, nyugalmat és biztonságot teremt. Az atmoszféra a reflexió által megduplázódott térből áramlik. Folyamatosan változik, moccanog és vibrálva reagál minden mozdulatra. Az atmoszféra mindig valamiből következik és a dolgok, az emberek és kölcsönhatásaik hozzák létre.⁶ Megszólítja az érzékszerveiket és érzelmileg is bevonja.⁷ A Pesterzsébeti fürdő tervezése során koncepcionális volt, hogy a funkcionalitáson és a fizikai dimenziókon túl a fürdő rendeltetésének megfelelő, egyedi atmoszféra jöjjön létre.

Centrum

A meglévő és felújított épület központi tere a kupolás, oktagon medencés fürdőtér. Ez a központi tér, mint meglévő középpont épült be a koncepcióba, ami egy hasonló jelentőségű, de új centrummal bővült, ez a központi élménymedence. Köréjük szerveztük – mintegy koncentrikusan – a többi funkciót. Ez a régi és új középpont kiemelt jelentőséggel bír, ami a téralakításban és a térélményben is megjelenik. Olyan kitüntetett helyek, amik többletjelentéssel bírnak és képesek felfokozott esztétikai élmény létrehozására. Köréjük szerveződnek az áramló térsorok, melyek lazán kapcsolódva, de szigorú funkcionális rendben alakítják ki a fürdő szövevényes világát.

Térszervezés és tömegformálás

Mind a meglévő, mind az új épületek tekintetében fontos szempont volt, hogy heterogén építészeti szövet alakuljon ki, ahol a struktúra áramlása a központi terek felé irányul. Ilyen kijelölt és emelt belmagasságú terek a korábban említett két centrum, azaz az oktagon medence és az új élménymedence. Az orientációt olyan tengelyek segítik, melyek vizuális kapcsolatot teremtenek az egységek között. Nincs kijelölt közlekedő, csak a funkciók perifériáin és összemetsződésein kialakuló átmeneti és küszöbterek, amik mentén fel-feltáruznak a fürdő, a pihenő és a kiszolgáló területek. Ez a struktúra alapvetően a belső tér szerkezet felől formált. A működés és a használat szerint helyezkednek el a funkciók, de a tömegalakítás alá van rendelve az elérni kívánt hatásnak. Lazán elszórt tömegek zárják körül a fő funkciókat, míg a kiszolgáló helyiségek bennük kaptak helyet. Ezek a tömegek határozzák meg az együttes karakterét és feldarabolják az épületet kisebb, emberléptékű részekre. A medencék a tömbök közötti rész „elárasztásával” jönnek létre, ezzel erősítve a barlangszerű, interiorjellegű fürdőhatást.

Külső-belső

Nemcsak a belső, hanem a külső környezet is koncepcionális eleme az együttesnek. Míg a strand a természet szerves része, a természet befolyik a főépületbe. A strandmedencék egy összefüggő, minimálisan burkolt felületen helyezkednek el. Ez

a kiemelt rész segít abban, hogy a Duna látványa még inkább érvényesüljön, és a többi strandterület teljes egészében zöld legyen. Emellett a főépületen belüli vizuális és közlekedő tengelyek végén megjelenő természet látványa oldja a mozgalmas és változékony belső tömegek sűrűségét. A kint és a bent határa elmosódik, így különös természetközeli élménnyé válik a fürdőzés.

Fény

Ezzel összefüggésben a természetes fény átjárja a belteret. A tömegek között hol nagy homlokzati megnyitásokon, hol kisebb réseken, hol felülvilágítókon jut be a napfény. Az egyszerre zárt és nyitott tömegalakítás következtében világosság és homály váltakozik a beltérben. A számtalan téri helyzet sokféle fényvisztonnyal párosulva rendkívül izgalmas és változatos élménnyé teszik a használók számára a fürdőzést. A központi medence nyugat és dél felől, valamint felülről nagy megnyitásokkal rendelkezik, emiatt kellően fényes, északi irányban viszont a térszerkeztúra betömörödik és kontrasztot képez. A vízfelületek úgy kerültek kialakításra, hogy a legtöbb napszakban visszatükrözzék a napfényt, folyamatosan vibráló hatást eredményezve a felületeken. Éjszaka mindez a visszajára fordul, és a zárt, tömegszerű részek sugároznak fényt, megváltoztatva ezzel a beltér karakterét egy befelé forduló, meghitt hangulattá.

Víz

A fürdőzés belső horizontja és központi eleme a víz, ezért sokféle minőségben jelenik meg. Az összesen 12 medencében megtalálható vizek hőmérséklete 16-40 °C között változik, valamint a területen lévő kutak vize mind megtalálható a termálviztől kezdve a jódos-sós gyógyvizen át egészen a szomszédos Duna-part szűrt vizéig. A fürdők tisztálkodásra és szellemi fel-frissülésre egyaránt lehetőséget biztosítanak abból kifolyólag, hogy a víz nemcsak higiéniai, hanem spirituális és szakrális jelleggel is bír. Képes az összes érzékszerve egyaránt hatással lenni és egyedi közeget létrehozni. Testünk alapvető helyzetét változtatja meg: a gravitáció kevésbé hat ránk, ugyanakkor megnehezíti mozgásunkat; hőmérséklete általában eltér a levegőtől; elmerülünk benne, áthatolunk rajta; felszíne párolog és visszaveri a ráeső fényt, ezáltal fokozatos átmenetet képez a víz és levegő határán; akusztikailag bizonytalan helyzetet alakít ki, azonban a csobogás kellemes érzést kelt; megduplázza a rendelkezésre álló teret. Így lesz a központi medence a Schneller István-féle centrum és átváltási pont.⁸

Anyaghasználat

Habár a víz a legfontosabb anyag a fürdők kapcsán, a belőle kiáramló hangulat egyéb anyagokkal pontosításra szorul. Az általunk használt jellemző anyag a gránit. Kemény és időtálló, ami a puha és folyékony víz ellenpontja, egyúttal utalás a történeti fürdőkre. Ezt a keménységet oldják fel a tömegek belsejében lévő színes, mázas kerámiaburkolatok, amik a pihe-nőterületeket jelölik. Felületi fényük a víz tükröződését ismétlik, ezáltal megsokszorozzák a víz érzetét a falakon. A kopolit-üveggel körülvett és felülvilágított öltözőtér fél-transzparens intimitást nyújt a vendégek számára, egyben megidéri a fürdőtérben uralkodó víztömeget.

Dobos Bence László

- 1 SZENTKIRÁLYI ZOLTÁN: Az építészet világtörténete, Terc Kft., 2004, 211.
- 2 POGÁNY FRIGYES: Itália építésze I., Corvina Kiadó, 1973, 89.
- 3 <http://magyarfurdokultura.hu/wp-content/uploads/2011/11/T%C3%B6r%C3%B6k-f%C3%Bcrd%C5%91-1k-haz%C3%A1tkban.pdf> - Kamarás Ádám, 2012 (2019. 07. 24.)
- 4 PAPP ADRIENN: Doktori disszertáció. Fürdők a török kori Budán, Budapest, 2014
- 5 <http://www.pesterzebetifurdo.hu/a-furdo-tortenete> (2019. 07. 24)
- 6 GERNOT BÖHME: Atmospheric Architecture, The Aesthetics of Felt Spaces Atmosphere, a Basic Concept of a New Aesthetics. London, Bloomsbury Academia, 2017, 22.
- 7 PETER ZUMTHOR: Atmospheres: Architectural Environments – Surrounding Objects. Basel, Birkhäuser – Publishers for Architecture, 2006
- 8 SCHNELLER ISTVÁN: Az építészeti tér minőségi dimenziói, Terc Kft., 2005, 17.

Építésziroda: ARCHIKON Kft., www.archikon.hu

Építészet: Nagy Csaba, Pólus Károly, Dobos Bence László, Nagy Zsolt

Építész munkatárs: Törös Ágnes, Nahoczki Éva, Botos András, Bóday-Bagó Betti, Chvalla Diana

Fotók: Bujnovszky Tamás

Salt Budapest

Fónagy Dóra építészdesigner által tervezett, 2021 szeptemberében Michelin-csillaggal díjazott Salt Budapest étterem Tóth Szilárd séf, Boldizsár Máté étteremvezető és Lefkovich György üzletember összefogása nyomán nyitotta meg kapuit.

Mind a gasztronómia-, mind a designkoncepcióban egyszerre van jelen a hagyomány és az innováció.

A Salt gasztronómiai koncepciója a tradicionális magyar konyha alapjait ötvözi a New Nordic Cuisine (új északi konyha) – természetközelség, szezonális alapanyagok és az egyszerű tiszta ízvilág – ismérveivel.

A designkoncepció kialakításában is fontos szerepet töltött be a kísérletezés, a múlt és az új utak keresésének kihívása.

Az étteremnek otthont adó műemlékház 1875–1876 között épült Steindl Imre tervei alapján, és adottságai kedvezően hozzájárultak a belsőépítészeti elvek megvalósításához.

A Kecskeméti utcát és a Királyi Pál utcát összekötő épület nagy belmagassága, boltíves mennyezete kiváló lehetőséget biztosított egy nyitott, jól átlátható tér kialakításához.

Az átláthatóság döntő szerepet játszott abban, hogy a tér központi szervezőeleme a vendégtérbe kihelyezett tálalópult, mely a séfek személyes prezentálásával biztosítja a vendégek számára a kiemelt gasztróélményt.

A designkoncepció a gasztronómiai stratégiát követve a természetes anyagok, a fapadlóburkolat, a melegen hengerelt acél, az üvegfelületek a meglévő boltíves terek falstruktúrájába integrálódnak.

Az otthonos, szerethető térélményt így a felhasznált anyagok, a visszafogott szín- és formavilág, a finom derengő fények egyaránt segítik.

A magyar és a skandináv kultúra keveredését jól szemlélteti a dán bútorbrand, a Gubi székeinek párosítása a magyar kerámiaművészet kiemelkedő alakjainak, Gorka Gézának és Gorka Líviának alkotásaival.

Fotó: Bujnovszky Tamás

Fotó: Bujnovszky Tamás

Szállodatervezés

Fotó: Bodrossy Attila DLA

Hotel Margaréta
Balatonfüred

Egyetemi hallgatóként másodév után Bécsben dolgoztam (feketén) egy hónapig az Albrecht és Zimmermann építészirodában.

Az iroda volt a Hotel Sacher („Sacher torta”) ötcsillagos szálloda házi tervezője. Akkor, 1964-ben a nagy méretű szobák döntő többsége még nem rendelkezett fürdőszobával (!), és ezek kialakítása folyt üzemelés közben. Tíz szobához az általában rajzolt vázlatokat mutatták be a megbízónak....

Legközelebbi hoteltervezésem a diplomatervem volt, egy 200 szobás üdülőszálló vitorlás kikötővel Balatonlellére.

Az első megvalósult szállodatervem a Hotel Margaréta Balatonfüredre, a Marina Szállóval szemben az út másik oldalán 50 szobás házigyári panelekből megépült épület a Hungarhotels részére.

A nyolcvanas években osztrák szállodaépítési program zajlott Magyarországon. Ausztria pénzügyminisztere, Hannes Amdrosch hozott tető alá egy megállapodást Magyarországgal, hogy osztrák hitelből osztrák kivitelezők építenek szállodákat Magyarországon, így biztosítva munkát az aktuálisan gondok-

Hotel Aqua
Hévíz

Fotó: Bodrossy Attila DLA

kal küszködő osztrák építőiparnak. Ennek keretében a Danubius is kapott Hévízre egy szállodalehetőséget. A Danubius építész akkor Kovács László volt, korábban a Lakóterv-nél a Duna Intercontinental belsőépítész, majd a Köztínél a Hotel Hilton belsőépítész. Minthogy egyik korábbi munkahelyéről sem barátsággal távozott, ez a két nagy iroda nála szoba sem jöhetett tervezőként. Megkereste a Győritervet egy 1:200-as léptékben felrajzolt tervvel, hogy ezt a tervet kellene feldolgozni. Mikor megkaptam a munkát, felmértük a telket, melyen 20 méter szintkülönbség volt. Kovács László terve négy és fél métert tudott leküzdeni.... Az általam készített terv azután többszörös teraszozással követte a terep lejtését, a megbízó elfogadta, a szállodaprogramot bonyolító KERBER Külkereskedelmi Vállalat elküldte osztrák kivitelezőknek ajánlattételre. A tervezési programban túl sok vendéglátó egység volt, inkább városi szállodák jellemző kínálata. A beérkezett ajánlati árak túl magasnak bizonyultak. Elkerülhetetlen volt újabb terv készítése csökkentett, feszesebb programmal. Ennek annyi előnye is volt, hogy Kovács László, aki rosszul viselte, hogy nem az ő tervét dolgoztam fel, megbékélt. Azt mondta most már mindkettőnk tervét kidobták, kvittek vagyunk. Az új terv végül is zöld utat kapott. Az, hogy olyan épületet tervezhetek, amelyeket osztrák kivitelező fog építeni általa beszerezhető építőanyagokból, az egy elképzelhetetlenül nagy lehetőség volt. De hát a határok zárva voltak, hogyan lehet általunk ismeretlen gyártók termékeiből tervezni? Akkoriban Nyugat-Európába levelet a Győriterv csak úgy küldhetett, ha előzetesen azt az Építésügyi Minisztériumnak bemutatta, és az jóváhagyta. Ezért azután 50 cégnek küldtem magánemberként gyártmánykatalógusokat kérő levelet. Egy epizódja volt a tervezésnek, hogy a Danubius nem kért gyógyászatot a gyógyszállóba, mondván, hogy a már meglévő hévízi másik szállójukban már van gyógyászat, majd oda hordják a vendégeket kezelésre. A másik szállodában eredetileg ugyancsak nem volt gyógyászat, mondván, hogy a vendégek majd lesétálnak a hévízi tóhoz, ott van elég kezelőhely. Mikor egy év veszteséges üzemeltetés után kiderült, hogy ez nem működik, az épületből kidobták a hatalmas mosodát és annak a helyére elkészült egy gyógyászatot.

Az első évben ennek a gyógyászatnak is még sok szabad kapacitása maradt, ezért gondolta a megbízó, hogy az két hótelt is el tud látni. Meglátogattam a hotel főorvosát, aki maga alatt volt arra a hírré, hogy neki még 230 szoba vendégeit kellene fogadnia. Addigra már a szálloda a gyógyászat teljes kapacitását elfoglalta. (A szállodaláncközpont az előző év adataiból dolgozott.) Amikor a rossz hírt elmondtam a Danubius vezérigazgatójának, első reakcióként leordította a fejemet, hogy jövök én ahhoz, hogy megkeressem az ő főorvosát, megígérte, hogy a főorvos is fegyelmet fog kapni. Tíz nappal később felhívtak, hogy tervezzek a házba gyógyászatot...

Az osztrák konstrukcióban épülő szállodáknál csak engedélytervet kellett készíteni, meg leírást. A KERBER egyik képviselője azt mondta, hogy nem kell sokat írni, elég annyi, hogy négycsillagos szálloda, abból már az osztrákok tudni fogják az igény szintet. Pár évvel korábban UNESCO-ösztöndíjjal jártam az NSZK-ban, és ott már találkoztam a tenderterv fogalmával és az ahhoz tartozó helyiségkönyvvel. Én tendertervet készítettem. Attól kezdve a KERBER az én terveimet használta etalonként.

A következő szállodatervezésemnek is hosszabb története van.

Marjai József kereskedelmi miniszter a svédekkel kötött megállapodást, hogy 80 millió svéd koronáért építenek Magyaror-

szágon egy 200 szobás hotel a Danubiusnak Bükre. A kijelölt kivitelező az NCC (később ABV) hozott magával egy svéd tervezőt is. A Danubius megbízott, hogy a tárgyalásokon építész konzulensként vegyek részt.

A tárgyalások a Gellért Szállodában bérelt tárgyalóban zajlottak, naponta utaztam Pestre Győről. A svéd építész nagy gyakorlattal bírt atomerőművek területén, kettőt is tervezett, de szállodával még nem volt dolga. Körülbelül két hónapig küzdöttünk egymással, kevés eredménnyel. Karácsony előtt a svédek félrehívtak, hogy új évre készítsék egy vázlatot. Megtörtént, elfogadták, a svéd építész többé nem láttam. Itt is csak engedélytervre szólt a megbízás, de a svédek úgy döntöttek, hogy a kiviteli tervekkel is megbíznak minket, három svéd közreműködővel. Kaptunk egy projektvezetőt, egy építész és egy statikust, és mi delegáltunk egy 15 fős csapatot.

Mindkét munkából nagyon sokat tanultunk, de különösen a svédekkel való együttműködésből. A büki szálloda átadásakor 1986-ban már saját céget alapítottunk, mindkét kivitelező révén kaptunk még évekkal később is megbízásokat.

A két Danubius-hotelhez 2000-ben wellneszrészleget terveztünk.

Ez a két tervezés már jelzi, hogy hogyan változott az utóbbi évtizedekben a szállodaépítészlet. Nyilván követte a változó igényeket:

- 1 megváltozott a vendégkör összetétele, jelentősen nőtt a családos vendégkör. Korábban a kisgyerekes családok nem tudták megfizetni egy szálloda szolgáltatásait.
- 2 Lecsökkentek a távolságok. A repülők megfizethetővé váltak. Ezáltal kitágult a választék, egy magyarországi szállodának Európán kívüli szállodákkal is versenyképesnek kell lennie.
- 3 Fontos szegmens lett a konferenciaturizmus, pihenéssel, feltöltődéssel összekötve.
- 4 Megnőtt a fizetőképes kereslet. Egyrészt egyre többen tudják megfizetni a szállodákat, másrészt egyre magasabb színvonalat tudnak megfizetni.
- 5 Tervezésben a rendszerváltás is hozott magával változásokat. Korábban nálunk egy 200 szobás szállodának 200 fős személyzete volt, ma ennek a töredéke. Egy 200 szobás szállodánál kisebb nálunk nem volt gazdaságos; ma már ez messze nem áll fenn.
- 6 A korábbi gazdaságossági mutatókat is felülírták az épületévtizedek. Azok a mutatók, melyek arról szóltak, hogy egy szobára az összes alapterületből hány m² juthat (városi szállodánál 30–60 m², wellneszhotelnél 80–90 m²) már nem érvényesek. Amikor Törökország megjelent ezen a piacon, ezek a számok felülíródtak. Az ottani szállodák jelentősen nagyobb közösségi terekkel és szobákkal épülnek.
- 7 A legutóbbi fejlemény nevezetesen a Covid-vírus okozta járvány is változtatni fogja a szállodatervezést. Világjelenőség, hogy a vendéglátó egységek bizonytalan nyitva tartathatósága miatt sok munkavállaló elvándorolt más iparágba, ezért egyre inkább követelmény lesz a minél kevesebb létszámmal üzemeltethetőség.
- 8 Végül meg kell említeni a szállodák minőségére kedvezőtlenül ható fejleményt. Korábban a szállodákat nagy tapasztalattal rendelkező szállodaláncok építették, megválogatva a tervezőket, pontos tervezési programot adva és a terveket szigorúan felügyelve. Ma megszaporodtak a minden gyakorlat hiányával épített megbizók, így a rosszul funkcionáló, gazdaságtalan és gyenge architektúrájú szállodák is.

Milyenek kell lennie szerintem egy jó hotelnek.

- 1 Definiálnak kell lennie a vendégkörnek, vendégköröknek. Olyan szálloda nincs, amelyik minden rétegnek, fiataloknak, családosoknak, időseknek is jó. Akik pihenésre vágyanak, azoknak nem igazán öröm a gyerekzsivaly, vagy az éjszakai zenés-táncos szórakozóhely.
- 2 Fontos a hotel előtti megállás lehetősége csomagok ki- és bepakolására.
- 3 Szükséges az őrzött parkoló, akár nyitott, akár zárt.
- 4 Elkülönítettnek kell lennie szintben is a gazdasági forgalomnak a vendégforgalomtól.
- 5 A zajos funkciók legyenek minél távolabb a vendégszobáktól.
- 6 Legyen egyszerű tájékozódni, legyenek tágas, világos közlekedőterek. Ezt egy többszintes belső átrium segíti, de a szobák egy része nyíljon csendesebb folyosókról.
- 7 Végül legyen az épület megjegyezhető, legyen saját aculata, vagyis legyen valamilyen (csak kétféle épület létezik: semmilyen és valamilyen).

A változó igényeket a szállodatervezésnél az építész úgy tudja kielégíteni, mint bármely más tervezési feladatnál. Előzetes alapos tájékozódással, meglévő hotelek tanulmányozásával, azok üzemeltetőivel történő beszélgetésekkel. Az nyilván nem árt, ha a tervező is sok szállodában volt már korábban vendég. Jobb stadiont tud tervezni, aki rendszeres meccslátogató, jobb színházat, aki a színház szerelmese, jobb kórházat, aki már maga is szorult kezelésre, műtetre és így tovább.

Korábban úgy gondoltam, hogy az építésznek érdemes specializálódnia. Tehát mondjuk szállodatervezővé válnia. Mostanra úgy gondolom, hogy jó hoteleket jó építésznek tudnak tervezni. Előzetes gyakorlat nélkül is. A szálloda tervezőjének olyannak kell lennie, aki alapos előtanulmányokat folytat, aki örömet leli a jó működés megoldásában, aki nem csak a látványra koncentrálna. Vagyis egy mondatban jó építésznek.

Bodrossy Attila DLA, Ybl-díjas építész

Hotel Aqua
Hévíz

Fotó: Bodrossy Attila DLA

Az utolsó belvárosi foghíj!?

Fotó: Réthey Pirkkel Tamás

Régi vágyunk volt, hogy a sok papíron maradt hoteltervünk után egy végre megvalósuljon. Pedig nem is annak indult... Először a korábbi tulajdonosnak készítettünk elsősorban irodaházi beépítési vázlatokat. Szokás szerint az egész iroda rajzolt, közösen nézegettük, mérlegettük a lehetőségeket, jól megismertük a helyszínt. 2017-et írunk... Úgy ítéltük meg, hogy itt az Arany János utca és a Sas utca sarkán egy olyan rendkívüli helyen vagyunk, ami egyrészt a Belváros és a kormányzati negyed frekventált részének utolsó beépítetlen foghíjtelke, másrészt egy olyan hely, ami építészetiileg egy határterület. Határterület, mert része a századfordulós tömbök eklektikus hálózatának, ugyanakkor a szemben lévő sarkokról a '30-as évek vége (1938–1940) és a '90-es évek közepe (1995) néz le ránk, a Lauber- és Nyíri-féle volt Pénzügyi Központ (ma felújított [újraépített?] állapotában Unicredit-székház) és a Finta-féle Bank Center képeiben.

Ezen a sarkon jól tetten érhető az általunk oly szívesen emlegetett városi idősövet, ahol minden kor beleszövi a saját képét a városképbe és így az épületek együtt alkotnak egy egységes, jó-rossz egészet. Itt egyértelműen a jó példák álltak előttünk, így ide tervezni nem csak nagyszerű lehetőség, de nagy felelősség is volt. Vajon tudunk-e a korunkat reprezentáló épületek elhelyezni és az vajon egy jó vagy rossz kor üzenetének fog-tünni 50 év múlva?

Az útkeresést, az építészeti lehetőségek vizsgálatát, valamint a vizsgálat eredményéről a megrendelő pontos tájékoztatását és szükség szerinti befolyásolását mindig is a feladatunk alapvető részének tekintettük. Az új tulajdonos izgalmasnak ítélve a korábbi vázlatainkat, minket keresett meg a további tervezéssel, így együtt vágunk neki a feladat végleges megfajtásának. A ház funkciója azonban ekkor már kereskedelmi szállásépület, vagyis hotel volt. Egy hotel, ami része egy nemzetközi láncnak, vagyis előírásokkal, sztenderdekkel, a csillagszámhoz igazodó igényszinttel rendelkezik, hajlamos az oda nem illő ismétlődésekre. Az is hamar egyértelművé vált, hogy ez a funkció nem tűr meg játékos tömegképzést, csak az utcavonalak követését és egy jellegzetes L-alakú sarokbeépítést, ahol a szobák fegyvermezett sora az utcákra és az így kialakult belső udvarra néznek. Ez fokozott nyomást jelentett abban a tekintetben, hogy ebben a zárt sorú szerkesztésben minimális tömegmozgással kellett mindazt elmondanunk, ami csak ide érvényes. Tovább nehezítette a helyzetet, hogy a H2-hotellánc mint „csillag nélküli” boutique-hotel, bár korrekt és jó minőségű, az igényszintjével nem a helyszín városstruktúrái és építészeti adottságaihoz igazodik, ami 5 vagy 6 csillagot érdemelt volna. Persze ne felejtsük el, hogy a telek mérete és az építési volumen ezen a telken nem is tette volna lehetővé a magas kiszolgálói területarányú, de emiatt itt túl alacsony szobaszámú szálloda építését.

De miután a funkció a megrendelő részéről elhatározott volt, ebből kellett a legjobbat kihozni... Szerencsére – és jó lenne, ha mindig így lenne – a megrendelő megértette az ezzel kapcsola-

Fotó: Vikár Andriás DLA

tos aggályainkat és elfogadta, hogy ide csak magas igényszintű és megfelelő megjelenésű homlokzatokat szabad építeni. Ezt az átadás óta eltelt közel fél éves üzemeltetés is visszaigazolta, mert ez a kis ellentmondás azt eredményezte, hogy a kiemelt helyen lévő és igényes megjelenésű, de egyszerűbb tartalmú szállodában az árak mérsékeltek, így a hely nagyon népszerű és magas kihasználtságú, még a mostani bizonytalan turisztikai helyzetben is. Persze építészeti értelemben ez csak szerencsés egybeesése volt a dolgoknak, mert itt nem is lett volna szabad igénytelenebb megjelenésű épületet felhúzni, különösen nem nyilvános funkcióval.

A hotelek világa, különösen a 3-4 csillagos kategóriában, óriás változáson esett át az utolsó évtizedek alatt. A robbanásszerű népességnövekedés és utazási kedv, valamint az olcsó és mindenre eláró repülés a szállásokkal kapcsolatos igényeket és így a kínálatot is átalakította. A szállások hiánya és egyoldalúsága hívta életre az airbnb-t, de hozta magával az újfajta szállások iránti igényt is. A hagyományos kiváltságos, alapvetően párokba rendeződő utazót felváltotta a magányos, a csoportos és a családok utazó, aki megfelelő, gyors, sőt egyedi vagy személyre szabott ellátást igényelt, felesleges szolgáltatások nélkül. A szállodai éttermet felváltotta a reggeliző, a minibárt pedig a gyors és napi igényeket kiszolgáló üzletbüfé. A szobák sokszor egyedi arcot kaptak, a fürdőszobák már csak üvegfallal leválasztottak, a világítás és a fűtés-hűtés beállítása praktikus és egyszerű lett. A magányos üzleti utazó privát szférájától a 3 gyerekes családok emeletes ágyas szobáig minden előfordulhat. Megszületett a boutique-hotel.

A H2-lánc is ezen filozófia mentén építkezik, így a mi hotelünkre is mindez érvényes lett. A belsőépítészeti a hotel saját belsőépítész csapata készítette, szerencsére az épület alapfilozófiájához jól igazodó, szerethető kortárs hangulatú élettereket hozva létre. Az egyetlen, talán kevésbé működő elem a napközbeni büfé, ami a környék jelentős vendéglátói kapacitásával nem tudja felvenni a versenyt, bár a Sas utcai oldalon a bejá-

Fotó: Réthey Pirkkel Tamás

ratot is magába foglaló árkádsor alatt az ehhez tartozó kiülős térnek is meg van a helye.

És ha már a tömegalakításnál és az alaprajzi elrendezésnél tartunk, maradtunk az egyszerű és hagyományos L-alakú beépítésnél, az emeleteken a középfolyosós alaprajzi elrendezéssel. Logikus és kézenfekvő volt a visszahúzott, teraszos legfelső szint is, ami az utcaszintről alig érzékelhető. Ezt a szintet a magastető fedéssel együtt egy egységes tömegként fémlemezzel burkoltuk, illetve fedtük le. A földszinten a fogadás és az ellátás tipikus helyiségei sorakoznak a belső udvar üveg tetős fedése alatti fogyasztótérrel. A gépkocsikat három szint mélygarázs szolgálja ki. Visszatérve az általános emeletekre, nagyon fontosnak gondoltuk a középfolyosók találkozásánál történő megnyitást az utca felé, mert így más minőségű az egész hely. Ez a megnyíló folyosó a tömegképzésben is fontos

Fotó: Réthey Pirkkel Tamás

Fotó: Réthey Prikkel Tamás

szerepet kapott, mert mi a 19–20. század fordulóján hagyományos, csak utcai homlokzatokat mutató megoldása helyett a modernizmusnak a traktusokat őszintén mutató, a sarkon tűzfalat vállaló filozófiája szerint szerkesztettük a sarokmegjelenést, de azt is a helyhez igazodóan átértelmeztük... A tűzfal helyett

a Szabadság tér felé egy kőlamellasor mögé bújtatott, a sarki szobához tartozó teraszsort alakítottunk ki. Így, ha úgy tetszik, át is fordul a sarok meg nem is, de mindenképpen gesztus tesz a Szabadság tér irányába. Ezt erősíti a Sas utcai, földszinti árkádsor aszimmetriája is.

A tömeg- és homlokzatképzés egyszerre kívánt igazodni a történelmi környezethez és a mai kortárs elvárásokhoz. Az épület megjelenését és anyaghasználatát az ismétlődő szobaegységekhez igazodó, szintenként elmozgatott, a homlokzati síktól visszahúzott és burkolattal külön is kijelölt, szintmagas falai és nyílásai jellemzik az anyagváltással is elválasztott födémsávok között. Ez a fajta vertikális és horizontális rendszer összecseng az eklektikus épületek nyílásainak vertikális és az osztópárkányok horizontális rendszerével. A homlokzati felületeken durvább textúrájú világos mészkő, valamint annak kiegészítéseként az ahhoz nagyon közel álló megjelenésű, finom struktúrájú szálcementburkolat készült. A környező történelmi épületekhez igazodva az ablakok és a kőburkolatú homlokzati sík közé még egy harmadik síkot terveztünk. Olyan vakmezőket, amik az eklektikus épületek gipszelemeivel azonos célúak és tartalmúak, a megjelenést gazdagítják. Itt tudatosan soroltuk közvetlenül a 3 cm vastag kő mögé csúsztatva a 8 mm-es szálcementet, ami viszont a nyílászárók tokjára takar. Ugyancsak fontos építészeti elem volt a kőanyagú vékony lamellarendszer, aminek a csomóponti kialakítását egy azonos szélességű fém U-profillal

Fotó: Réthey Prikkel Tamás

sikerült megoldani. A történeti környezethez igazdó a nagy kiülős körbefutó záróparkány is, ami összefogja a homlokzati mezőket. A csomópontok részletes és nívós megfogalmazása minden tekintetben fontos része volt a koncepciónak.

Összességében a H2 Hotelt egy izgalmas tervezési szakaszt követően építészeti koncepciókat megvalósító projektnek ítéljük. Reményeink szerint a jól működő funkció egy olyan épületben valósult meg, ami harmonikusan illeszkedik az adott szomszédsághoz, környezethez, egyben jól mutatja, hogy a 21. század első évtizedeiben valósult meg.

H2 Hotel – Budapest V., Sas utca 24. (Arany János utca sark)

Tervezés éve: 2018–2019

Építés éve: 2020–2021

Bruttó szintterület: 5620 m²

Tervező: Vikár és Lukács Építészstúdió Kft. – Lukács István, Vikár András DLA, Gál Árpád, Bencsik Tamás

Építész munkatársak: Nagy Eszter és Tóth Balázs

Kiviteli terv: Czég Építésziroda Kft., Czebei Sándor

Beruházó: LGT IMMO Kft.

Kivitelező: Stettin Hungária Kft.

Vikár András DLA és Lukács István
Vikár és Lukács Építész Stúdió Kft.
www.vikluk.hu

Fotó: Réthey Pirkkel Tamás

**szerelt
kabinok,
fülkék,
paraván-
falak**

www.kabinyar.hu

Bello-Expert Kft. - 2112 Veresegyház, Erkel F. tér 1. - info@belloexpert.hu

Treehouses Noszvaj

A noszvaji lombházakban megszállni egyet jelent rövid időre kizökkenni a mindennapok megszokott kerékvágásából. És ez igaz a tervezési folyamatra is. Nemcsak azért, mert az élménykabinok tervezése kapcsán új tájakat, helyeket ismerhetünk meg, hanem azért is, mert a megszokott építészeti gyakorlat helyett kísérleti terepként szolgál. Az épített és a természeti környezet kapcsolatának kérdése, a beavatkozás és a tervezői viselkedés természete, a természetes építőanyagok és az építési módok megismerése, mind-mind inspirálóak egy építész számára, lehetőséget hordoznak a megújulásra.

Az első

A tervezést megelőzően a megbízóink egy-két éven keresztül végeztek hazai és nemzetközi (piac)kutatót, aminek segítségével pontosan meghatározták a célközönséget, a szolgáltatás minőségét és elemeit, valamint a szálláshely karakterét, a különleges – természetközeli – lombházjellegét. Ezt követően kerestek a vágyaik megvalósításához alkalmas helyszínt és tervezőt. Választásuk a turisztikai szempontból jelentős Bükk hegység lábánál fekvő Noszvajra, pontosabban annak üdülőövezetére, Síkfőkútra esett. A hely szépsége mellett a terület infrastruktúrája is kedvező. Eger és a Bükk hegység közelsége, az elérhető szolgáltatások (vendéglátó egységek) ideális kiindulási helyzetet jelentettek, csak úgy, mint a teljes egészében erdővel fedett, ősfás, a Síkfőkúti-tóra néző telkek üdülőövezeti besorolása.

A tervezés egyik kihívása a vágyott, fára épített, ad hoc jellegű előképek és a megfogalmazott szolgáltatás minősége között feszülő ellentmondás feloldása volt. Hamar nyilvánvalóvá vált, hogy az elképzelésekkel ellentétben az erdő fáit nem használjuk tartószerkezeti elemként, helyette a többszintes szállodai szobáknak megfelelően a szállásegységeket nem a fára építve, hanem pillérekre (lábakra) állítva helyezzük el a fák között azok lombkoronaszintjén, természetközeli élményt nyújtva a látogató számára.

A tervezés során elsődleges szempont volt, hogy a természeti környezetbe a lehető legkisebb vissza nem fordítható beavatkozás történjen annak érdekében, hogy ha majd egyszer megszűnik a szálláskabinok funkciója és az ember már nem tart igényt az épületekre, akkor a természeti környezet visszaállit-

ható legyen. Ez a tervezői hozzáállás az épületek elhelyezését is meghatározta. A házakat fakivágás nélkül, „tisztságokon” helyeztük el úgy, hogy egymástól és a nagy törzsátmérőjű fáktól is a lehető legtávolabb kerüljenek. A tóparti sétányra merőleges, keskeny telkek meredek hegyoldalon helyezkednek el. Kihhasználva a telkek adottságait, a természetes tereplejtést az egymás mögötti egységeket egymáshoz képest 5 méteres szinteltolással rendeztük. Annak érdekében, hogy az épületek használói, a vendégek legkevésbé zavarják egymást, az épületek egyoldali megnyitással, a tó látványára orientálva készültek. A házak minden esetben egy magasabb terepszintről yalogoshidakon keresztül érhetőek el.

Az épületek egyedi megjelenését a szokásostól eltérő lábakra állításuk adja. Jellemzőes elem a természetközeli élményt biztosító nagy üvegfelület terrasszal és a jakuzzik lesüllyesztéséből adódó aszimmetria is. Magától értetődő volt számunkra az is, hogy természeti környezetben természetes építőanyagot használjunk. A meredek hegyoldalon elemes faszerkezetű építési mód mellett döntöttünk. Az épületek esztétikáját a láttatott tartószerkezet és a mérnöki kapcsolatok határozzák meg. Többek között a nyitott-fedett terek födémgerendáinak ritmusa, az andráskereszt-merevítések, a látszó csavarkapcsolatok, az acélhuzalkorlát feszítőelemei az épületek „díszei”. A házakat kívül-belül fózolatlan fenyő hajópadló-burkolat borítja.

A lombházak talajtól elemelt jellegéből adódóan fontos volt a lehető legkisebb kubatúra elérése, a lefedett területre, azaz az alaprajzi méretek minimalizálása. A pár napos tartózkodás térszükségletének a határait kerestük, figyelembe véve a funk-

cióknak megfelelő kényelmi elvárásokat. Végül a 27 négyzetméteres lakótereket igen kompakt módon sikerült kialakítani. A hátsó fronton, a bejárat mellett egységes tömbben kapott helyet a mellékhelyiség, a zuhanyzó, a mosdó, a szoba terétől pedig mindezt egy beépített bútor választja el, amelybe kisebb teakonyha, a tárolásra szolgáló zárt gardrószelektény, valamint gépészeti berendezések kerültek. Így a szoba tere tisztán megmaradhatott a kikacsolódásnak, központi helyen a franciaágygal, előtte fotel, kisasztal, mindez pedig a teljes üvegezett homlokzatával a teraszra, azon keresztül pedig az erdőszégre nyitva.

A legnagyobb kihívást természetesen az építés jelentette. Ács mestert találni, aki a meredek hegyoldalon több méter magasan vállalkozik a feladatra, több időbe tellett, mint a terveket elkészíteni. A legtöbbször az első megbeszélés után úgy hagyták el az irodát, hogy vissza sem néztek. Végül egy fiatal ácsmester láncfűrészsel a levegőben teljesítette be az álmot. Az első ház építésének első heteiben lelassult az idő a feladat tudatosodásának köszönhetően. Naponta egy-egy láb megjelenése jelezte az építés nehézségét és egyben szépségét.

Tervezés éve: 2017

Átadás éve: 2017

Alapterület: 5x33 m²

Építető: Maliga Péter, Maliga Enikő Anna, Dévényi Viktor

Tervező: Fábián Gábor DLA, Fajcsák Dénes (Arkt Építész Stúdió)

Statikus: Madaras Koppány

Kivitelező, ács: Juhász Patrik

A második

A Treehouses Noszvaj népszerűségének következtében rövid időn belül megtérült a beruházás és újabb házak építése merült fel. Az első ütemhez képest nagyobb szabadságot kaptunk. Egyedül az volt a kérés, hogy az új típusú épületek az első ütem lombházainál nagyobb élményt nyújtsanak, ugyanakkor az összkép egységes maradjon. Több kísérlet után végül az első házak nyújtotta élménynek statikus jellegén túllépve az erdő szintjei közötti mozgást határoztuk meg új élménycélként, saját erdei kilátót hozva létre a fák között. A lakótornyok új téréndszere szakít a közismert kabinjelleggel, a vertikálisan felfűzött funkciók megnyújtják a térélményt. Az épület lényegében egy lépcsőtér, melynek a pihenőin kaptak helyet a fő funkciók. A talajszintről haladva a lombkoronaszint felé étkező-társalgó, teakonyha, hálóter, fürdő és végül a kültérbe kilépve pergolával fedett tetőterasz alkotja a térsort. A lépcsőkarok széthúzásával, az azok között kialakult zónába tömörítve kaptak helyet a kiszolgálófunkciók. A társalgóhoz kapcsolódóan infrasauna, a konyhához beépített bútor, a szobához tároló, a fürdőben WC és zuhanyzó, a tetőterazon pedig jakuzzi lett kialakítva. A terek határozott dramaturgiát alkotnak, amit az előző faházakhoz hasonlóan ezúttal is a kint és a bent lét kettős tapasztalata egészít ki. A toronyban egyre feljebb haladva fokozatosan kerülünk a lombkoronaszintre, hogy aztán a legfelső szinten lévő tetőteraszról szemlélődve a tó irányába megnyitott kilátással teljesedjen ki a privát kilátó élménye.

A terek használata folyamatos mozgásra kényszerít, a térelhatároló üvegfalaknak köszönhetően a külső és a belső tér határára haladva a természettel összhangban.

Az üvegfelületek tokolódó hatását falamellákkal ellensúlyoztuk. A lamellarendszer óvja az erdei állatokat, megakadályozza, hogy a madarak az üvegfelületnek csapódjanak, ugyanakkor belátás és átlátás elleni védelemként is szolgál a privát szféra biztosítása érdekében.

Az épület karakterét toronyszerű kialakítása jelenti. Keskeny tömegaránya a pergolával fedett átmeneti térnek (tetőterasz) köszönhető. A külső képet a tartószerkezet és a homlokzati pallóváz uralja. Távolból tekintve az épületekre a pallóváz-struktúra és az üvegfelületek tükröződésének következtében

kevésbé érezzük objektumként a házakat, szinte feloldódnak a környezetükben, egymás tükörképeként derengenek a fák között. Közelítve, srégen érkeve a falamellék tömör felületté állnak össze, míg egészen közelről pedig a torony megmutatja valamennyi szintjét, valamennyi helyiségét.

Különleges szerkezeti kialakítása miatt az első épületekhez képest magasabb építési minőséget irányoztunk elő. Ácsmester

helyett asztaloscégnak adtunk bizalmat. A szerkezeti elemeket asztalosüzemben készítették elő, a helyszínen „csak” össze kellett szerelni. A megmunkálás minősége ugyan nagy előrelépés volt, az ácsmesteri rutin viszont hiányzott az építés során.

A torony valóban merőben más lakásélményt nyújt, alkalmi jellege pedig nem is teremthet lehetőséget arra, hogy igazán megszokottá váljon. Egészen sajátos a szintről szintre haladva kibomló térstruktúra: emeletenként csak egyféle funkcióra elég a tér, és a szokatlan függőleges térszervezési logika, amit a lépcsőzés, az állandó vertikális mozgás határoz meg a különböző terek, funkciók és tárgyak között. Mintha itt már nem is a nagyváros zajától az erdei kabinba elvonulás kliséjével lenne érdemes foglalkozni, hanem azzal, hogy miként rendezik át a leghétköznapibb szokásokat, tér- és tárgyhasználatot ezek a tisztán kikapcsolódásra szánt szűk és vertikálisan szervezett terek.

Tervezés éve: 2018

Átadás éve: 2019

Alapterület: 2x61 m²

Építető: Maliga Péter, Maliga Enikő Anna, Dévényi Viktor

Tervező: Fábián Gábor DLA, Fajcsák Dénes (Arkt Építész Stúdió)

Statikus: Madaras Koppány

Kivitelező, asztalos: Stregova Dominik

Fotók: Danyi Balázs, utolsó kép: Ocsovai László

www.shop.meva.hu

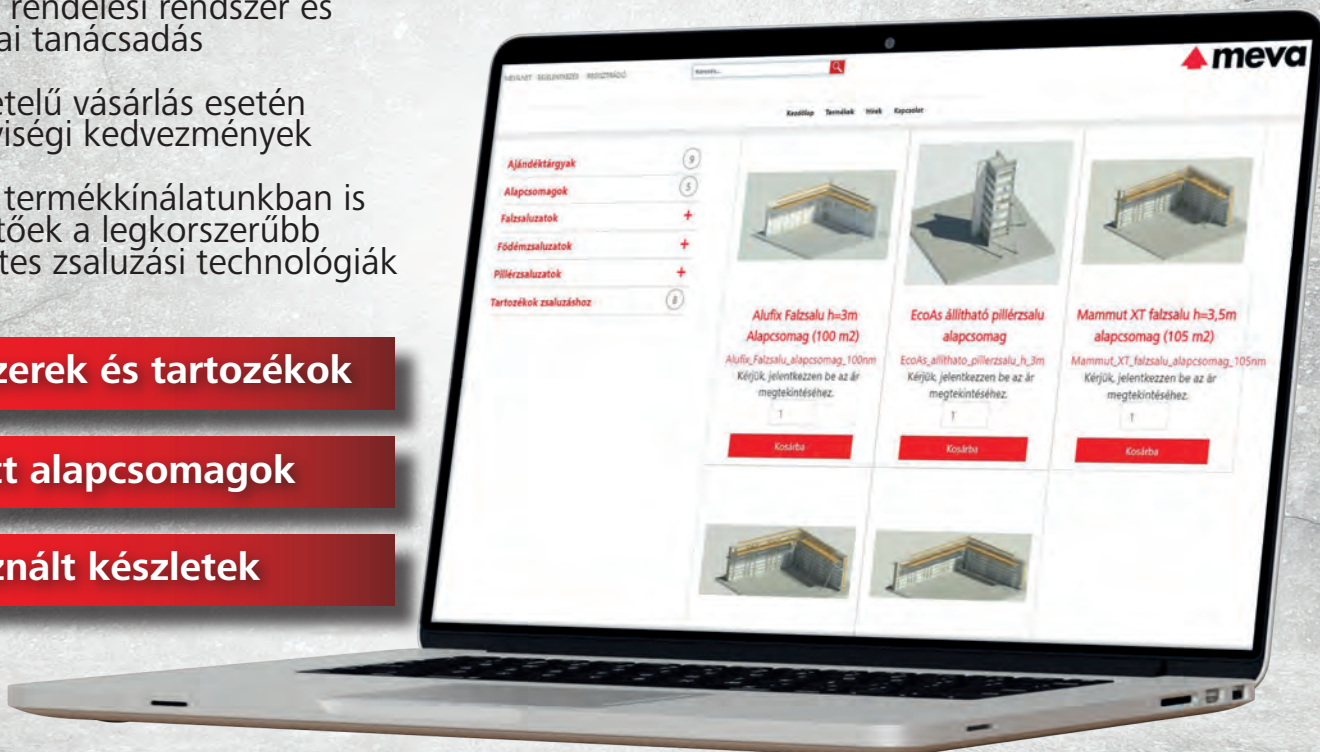
Online rendelési lehetőség!

- ➔ egyedi rendelési rendszer és szakmai tanácsadás
- ➔ nagytételű vásárlás esetén mennyiségi kedvezmények
- ➔ online termékínálatunkban is elérhetőek a legkorszerűbb famentes zsaluzási technológiák

zsalurendszerek és tartozékok

összeállított alapsomagok

akciós használt készletek

A megújult turai Schossberger-kastély rekonstrukciójáról

Teljes műemléki rekonstrukció keretében három ütemben újult meg az Európában egyedi értéket képviselő Schossberger-kastély Turán: az egykori főúri rezidencia tizenkilenc szobás elegáns szállodaként működik tovább BOTANIQ Turai Kastély néven. A BDPST Group beruházásában megvalósult műemléki rekonstrukció terveit a TSPC Kft. és a BSE Plan építész szakemberei készítették.

Az 1883-ban épült, neoreneszánsz stílusú kastély az utóbbi évtizedekben elhanyagolt állapotba került. A nem használt, temperálatlan és állandó nedvességnek kitett épület szerkezeti gombásodás veszélyeztette, a tetőszerkezet elöregedett, a kémények omladoztak és veszélyessé váltak, a falak pedig a több irányból érkező nedvesség és az esővíz levezetésének hiánya miatt jelentős felvizesedést mutattak, így az épület átmentése az utókor számára valóban az utolsó pillanatban történt.

Schossberger Zsigmond kastélyát Bukovics Gyulával építtette meg: Turán 18. századi francia palotákat idéző, olasz formavilággal is dolgozó épület született. Schossberger kastélya a korában kifejezetten modern, innovatív megoldásokat ötvöző épület volt, például komoly gépészeti rendszerrel működött és úgynevezett tükörraknás fénycsapdákkal is rendelkezett. A kastély hosszú története során volt iskolaépület, majd a rendszerváltás előtt a Lapkiadó Vállalat működött itt. A 2010-es években született meg a tulajdonosi szándék az új funkcióra és egyben a kastély megmentésére is.

A Schossberger-kastély történetéről a műemléki rekonstrukció kezdetén csak hiányos, pontatlan adatok álltak rendelkezésre. A projekt egyik komoly eredménye az a több hónapot felölelő háttér munka, amelyet a Forster Központ végzett, így a kastély története mostanra egy teljességre törekvő, minden fellelhető dokumentum átfogó bemutatásával elkészült kastélytörténeti anyaggá vált. Ez a munka nemcsak a rekonstrukciót segítette, hanem történelmi, hely- és művészettörténeti hatású eredmény is.

A szakemberek a teljes kastélyépületet kívül és belül 3D és fotódokumentációs szkenneléssel mérték fel, így a tervezés során 3D-ben bejárható, körpanorámás állomány állt rendelkezésre, amely segítette az épület alapos megértését.

A műemléki, történeti és turisztikai értéket képviselő kastély az örökségvédelmi szabályzást és a műemléki szakemberek felméréseit követve teljes egészében megújult a BDPST Group beruházásában, kiegészítve az épületet a modern funkciójához illő fogadóépülettel, medence- és wellnessrészleggel, gépészeti rendszerrel, valamint a működtetést biztosító üzemeltetési részleggel, kiszolgálótraktussal és rendezvényhellyel.

„A turai kastély műemléki rekonstrukciójának megtervezése esetében nem csak az új funkciókat, de a szállodai besoroláshoz tartozó, emelt szintű komfortigényt is figyelembe kellett vennünk. Ez azt eredményezte, hogy egy meglévő kultúrájú,

Fotó: Hlinka Zsolt

Fotó: Hlinka Zsolt

kötött térszerkezetekkel rendelkező kastélyba kellett modern gépészetet és komfortszintet biztosító műszaki elemeket tervezni, illetve biztosítani az ehhez kapcsolódó belsőépítészeti és designmegoldások építészeti alapjait. A komplex mérnöki feladathoz bonyolult épületvillamossági rendszerek és azok építészeti vonatkozásai is tartoztak, ezek komoly szakmai kihívást jelentettek, melyet holisztikus csapatmunkával abszolváltunk” – mondja Parai Zoltán, a TSPC projektvezető építész szakembere.

A régi ácsszerkezet nagyon rossz állapotban volt, de olyan épített értéket képviselt, ami a maga nemében egyedülálló a világon. Az építészeti cél az volt, hogy az épület külső struktúrája és összhatása ne változzon meg és lehetőség szerint használjuk fel ugyanazokat az anyagokat, mint a korábbi építető, tisztelben tartva az épület múltját. Ennek egy izgalmas példái a bádogoslemek: itt volt olyan rész, ami elpusztult és csak egy nagyon régi, pixeles fotó alapján lehetett tudni a létezéséről. A tervezőknek meg kellett keresniük azt a szakkivitelezőt, aki műemléki jártassággal, analógiák alapján tudta rekonstruálni, hogy mi volt ott eredetileg.

Az épület jellegzetes, palával fedett tetőszerkezete teljes egészében az eredeti állapotát tükrözi, köszönhető ez részben annak, hogy az új tető fedőelemei is ugyanabból a palabányából származnak, ahonnan a kastély építéskor hozták az építőanyagot. Az egykori süttői, illetve sóskúti mészkőből készült különleges korlátok és boltívek mindegyike felújításra vagy teljes újjáépítésre szorult.

A kastély építésének időszakában a belső közlekedést egy impozáns főlépcsőház és egy egyszerű melléklépcsőház (csigalépcső) szolgálta. A rekonstrukció részeként megoldás született a vendég- és személyzeti felvonók diszkrét beépítésére is, figyelve az eredeti hangulat megtartására.

A műemléki rekonstrukció egyik szakmai kihívását jelentette az extrém magasságú kémények megtartása, ezek ugyanis a mai statikai szabványoknak már nem felelnek meg, megerősítésükre szükség volt. A húsz darab kéményt végül a szakemberek téglánként bontották le és építették vissza a korszerű tetőszerkezethez igazítva, a horgonyvasak és díszműveik egyöntetű rekonstrukciójával.

A rehabilitációhoz tartozott a tíz és fél hektáron elterülő ősfás park rendezése és újratelepítése, valamint a történeti sétautak visszaállítása. A munka során kiterjedt építéstörténeti és értékvédelmi dokumentáció készült a kastélyról, amely komoly történelmi, hely- és művészettörténeti és történeti hiányt pótol, hiszen korábban nem látott teljességgel tárja fel az épület múltját az elérhető dokumentumok alapján.

Az új építésű fogadóépület, amely a PLANT Atelier Peter Kis munkája, a kastélypark főbejárata mellett található. Az új fogadóépület letisztult tömegképzését korszerű formavilág jellemzi. A korabeli anyaghasználat itt modern megfogalmazásban illeszkedik a kastélypark környezetébe. A mostani rekonstrukció fontos része volt, hogy a modern funkcióhoz szükséges üzemeltetési és kényelmi megoldásokat diszkrét módon helyezze el, a lehető legkisebb mértékben módosítva a kastély eredeti tömegformálását és hangulatát.

A belső funkciók kiegészítéseként a kastély közvetlen környezetében kültéri medence található az épület déli oldalán a terembe ültetve. A pálmaházhoz kapcsolódó kültéri vízinövényes medence és terasz, mint új funkció megjelenése, kihívás volt a tájtervezők számára. Itt a fürdővendégek részére látványoktól védett helyzetet kellett teremteni, ugyanakkor biztosítani kellett a gyönyörű pálmaházi épülettömeg láttatását. Ezt különböző magasságú és alakú nyírt növényekkel oldották meg, az örökzöld falak legyezőszerű elrendezéssel mellőzik a bezártság érzést.

A BOTANIQ Turai Kastély idén az International Travel Awards 2021 nemzetközi megmérettetés „Legjobb európai kastélyhotel 2021” díjban részesült, a Pagony Táj- és Kertépítész Kft. a kastélykertért az Örökségvédelmi projektek, történeti kertek kategóriában Tájépítészeti Nívódíjat nyert el.

A turai kastély tizenkilenc szállodai szobával készült el, impozáns helyiségek és különleges térélmény várja a vendégeket. A társasági élet terei a földszinten találhatók, ahol eltérő méretű és hangulatú szalonok, bálterem, étkező, bár, szivarszoba és a pálmaházban kialakított kávézó kapott helyet. A kastély a nyitása óta a szállodai funkció mellett számos nívós rendezvény helyszíne, fine dining étterme, a Clarisse, amely a kastélyt építtető Schossberger Zsigmond unokájáról, a festőművész Schossberger Kláráról kapta a nevét, november óta várja a vendégeket.

Fotó: Hlinka Zsolt

Beruházó: BDPST Group

Építész: TSPC Kft. és BSE Plan

Felelős tervező: Kádár Mihály

Projektvezető építész: Parai Zoltán, Libárdi Adrienn

Építész munkatársak: Kolozsi Sarolta, Lakomcsik Attila,

Romhányi Lilla, Horváth Zsanett, Csapó Máté, Gönye Péter,
Pallai Nóra, Kovács Dóra, Vörös Eszter

Tájépítész: Pagony Táj- és Kertépítész Iroda

Építéstörténeti tudományos dokumentáció: MÉM-MDK

(korábban Forster Központ Tudományos Főosztálya)

Fogadóépület: PLANT – Atelier Peter Kis

Vezető tervező: Kis Péter

Tervezők: Rantal Gábor, Rév Bence

Fotó: Hlinka Zsolt

Fotó: Hlinka Zsolt

Fotó: Hlinka Zsolt

Fotó: Hlinka Zsolt

ERŐS, MINT A BIKA

ALUMÍNIUM TETŐ, HOMLOKZAT ÉS ERESZCSATORNA

75
ÉV
MINŐSÉG
1946 óta

**ARCHICAD
PLUGIN**

WWW.PREFA.HU

Professzionális megoldások amatőr sportolók számára

Bemutatjuk a MAPECOAT TNS MULTISPORT RENDSZERT

Meglévő vagy új aszfalt és beton sportpályák bevonataként is alkalmazható a MAPECOAT TNS MULTISPORT RENDSZEREK, melyek rendkívül tartós és ellenálló akril bevonatrendszerek, amelyek könnyen, gyorsan és alacsony költséggel telepíthetők. Rendkívül jól ellenállnak a sportolás okozta igénybevételeknek, az UV-sugárzásnak és a változó időjárási körülményeknek is.

Mire használható a MAPECOAT TNS MULTISPORT RENDSZER?

Ezek a rendszerek modern megoldást nyújtanak a hazánkban elterjedt iskolai vagy közterületeken lévő beton és aszfalt sportpályák felújítására és új pályák építésére.

A több rétegből felépített bevonatok kiváló játékélményt nyújtanak minden szokásos labdajáték számára. A sportoláshoz igazított műszaki jellemzőik ideális felületi tapadást biztosítanak a sportolók számára.

A MAPECOAT TNS MULTISPORT COMFORT rendszerbe egy gumi-szőnyeg is beépítésre kerül, aminek eredményeként a nagy rugalmasságú játékelület csökkenti a sportolók ízületi terhelését és az esések okozta sérülések kockázatát.

A MAPECOAT TNS MULTISPORT RENDSZEREK előnyei

Ezek a rendszerek a sportoláshoz megfelelő és biztonságos tapadást biztosítanak. Esős időben nem válnak síkossá, szárazon pedig nem tapad le a sportoló lába, így kímélik az ízületeket és kisebb a sérülési kockázat. Ezek a pályák könnyen takaríthatók, és szükség esetén könnyen javíthatók. Gyorsan, akár néhány nap alatt is kivitelezhetők. Alacsony a telepítési és fenntartási költségük és ezek a pályák rendkívül esztétikusak, dekoratívak.

Néhány fontos információ

A MAPECOAT TNS MULTISPORT PROFESSIONAL és ennek a gumibetétes változata, a MAPECOAT TNS MULTISPORT COMFORT is rendelkezik Nemzeti Műszaki Értékeléssel, ezért mindenhol felelősséggel használható és betervezhető.

A MAPECOAT TNS MULTISPORT RENDSZEREK rétegei szinte minden meglévő pályára felhordhatók. Amennyiben a pálya rossz állapotban van, akkor a rendszerek telepítése előtt javítás és tisztítás szükséges.

Előzetes telefonos egyeztetés alapján a pályafelújítás vagy -telepítés költsége +/-15% pontossággal becsülhető.

Országos lefedettségű kivitelezőhálózattal rendelkezünk, így hazánkban bárhol jellemzően rövid határidőre kivitelezhetők a pályák.

További információ: mapei.hu

Már elsőre végleges építési megoldások

A mészhomokfalazatok az összetett műszaki igényeket is kielégítik

A tartósság mellett jó a hőkapacitásuk, a léghangszigetelésük és tűzállóak

A kiemelkedően nagy nyomószilárdságú Silka mészhomok-falazóelemek a hazánkban megszokottnál vékonyabb teherhordó falak készítésére alkalmasak. Megfelelő – talajpára, talajnedvesség, talajvíznyomás elleni – szigeteléssel ellátva alkalmazhatók többszintes épületek térszín alatti létesítményeinek építésére, valamint fokozott teherbírási igény esetén, kiegészítő hőszigeteléssel ellátva, homlokzati falszerkezetek építésére is.

Épületenergetika

A Silka mészhomoktégla magas nyomószilárdságához a gyártási technológiából és az anyagszerkezetéből adódóan falazati „felülettömeg” társul, ami kiváló hőkapacitási tulajdonságot eredményez. Alacsony energiaigényű épületeknél a Silka falazatok homlokzati falként is megjelennek, mivel az energetikai modellben a falazat a „hőtároló tömeg” szerepét tölti be. Az így elkészített épületnél a nyári túlmelegedés veszélye kevésbé áll fent, ugyanis az éjjel lehűlt szerkezet nappal hűti a belső légtérrel.

Épületakusztika, hangszigetelés

Magyarországon a hangszigeteléssel kapcsolatban az MSZ 15601-1:2007 szabvány az épületen belüli, az MSZ 15601-2:2007 a homlokzati falszerkezetekre vonatkozó követelményeket határozza meg. A környezeti zaj- és rezgés határértékeket a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet tartalmazza.

Az épületen belüli léghangszigetelés szubjektív követelményének teljesítésében a Silka mészhomokfalazatok jelentős szerepet játszanak, ugyanis a nagy felülettömegű (~400-450 kg/m²) egyhéjú szerkezetekkel a követelmények – helyes kivitelezés

mellett – teljesíthetők. Az akusztikai falazatok teljesítményét jelentősen befolyásolja a kivitelezés minősége és a falazat felületképzésének módja. A nűtfédes kialakítás lehetővé teszi a függőleges elemkapcsolatok habarcs nélkül történő kialakítását, azaz a munka gyorsan, hatékonyan végezhető vízszintes habarcssterítéssel. A függőleges illesztéseknél azonban nem lehet hézag, teljesen zártan kell az elemeket egymás mellé helyezni. Ha vágott elemfelületek találkoznak, ott viszont habarccsal kell az elemeket egymáshoz csatlakoztatni. A felületképzés is nagyon fontos a deklarált akusztikai teljesítmény elérése szempontjából.

A Silka akusztikai falazatokra elsősorban – mész-cement vagy gipsz kötőanyagú – vakolat ajánlott, ugyanis az elemek közötti nűtfédes kapcsolat illesztéseinek tömítési funkcióját ez a réteg látja el.

Az akusztikai teljesítményt jelentősen rontja, ha az elemek nem zártan illeszkednek, illetve ha a vakolat helyett pogácsásan ragasztott gipszkartonburkolat készül.

Tűzvédelem

Fajtájuk és beépítési helyük szerint az épületszerkezeteknek különböző tűzvédelmi követelményeknek kell megfelelniük. Ezeket a mindenkori hatályos Országos Tűzvédelmi Szabályzat (OTSZ) rögzíti.

Tekintettel arra, hogy a Silka mészhomok-falazóelem tisztán ásványi eredetű anyag, éghető komponenseket nem tartalmaz és a tűzzel való érintkezése során káros gázok nem szabadulnak fel, így – külön vizsgálat nélkül is – a nem éghető (A1) tűzvédelmi osztályba tartozik. Ezért a viszonylag vékony fal is eleget tesz a legszigorúbb tűzvédelmi követelményeknek. A Silka mészhomokszerkezetek tűzállóságával kapcsolatosan némi leegyszerősítéssel mondható, hogy már a statikai igények kielégítése is olyan szerkezetet feltételez, mely tűzállósági szempontból is megfelelő lehet. A szerkezetek pontos tűzállósági határértékeinek megállapítása szabványokban meghatározott módszerekkel történik. A 25 cm széles Silka falazat tűzállósági határérték-teljesítménye REI 240, azaz 4 óra keresztül (ez a meghatározott maximális követelményérték) megakadályozza a tűz átterjedését.

Bővebb információ:
<https://www.ytong.hu/termekek/silka>

silka[®]

Műszaki adatok			
Típus / jel	Méret (h×m×sz) [cm]	Nyomószilárdság középértéke [N/mm ²]	Léghanggátlási szám (Rw) [dB]
HML 300 NF+GT	33,3×20×30	16	57
HM 250 NF+GT	25,0×20×25	19	56
HM 200 NF+GT	33,3×20×20	17	56
HM 150 NF+GT	33,3×20×15	19	52
HML 100 NF+GT	33,3×20×10	13	45
HMLF 100 NF+GT	33,3×20×10	13	42
V-120	25×6,5×12	21	-

Stílus. Otthon. Tető.

Ahány ember, annyi ház. Ahány ház, annyi tető.

Legyünk együtt, otthon a jövőben!

A Magyar Termék Nonprofit Kft. indította útjára a „Vedd a hazait! Vedd a hazait” mozgalmat a járvány okozta gazdasági nehézségek mielőbbi leküzdése és a munkahelyek megőrzése érdekében. 100%-ban magyar tulajdonú vállalként különösen fontos számunkra, hogy vevőinkben, partnereinkben tudatosítsuk, mekkora jelentőséggel bír, ha vásárlásaink során az itthon készült termékeket részesítjük előnyben.

TERRAN
OTTHON A JÖVŐBEN

100
SZÁZ ÉV FEJLŐDÉSBEN

GRAPHISOFT
Archicad®

25

Nagyszerű terv minden részletében

Engedje szabadjára kreativitását, és tervezzen
nagyszerű épületeket az Archicad legújabb
verziójával!

Viszonteladókink:

ARCHIMAGE
www.archimage.hu

www.modistudio.hu

 PIRCAD
www.pircad.hu

www.graphisoft.hu